

Κανόνες Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου.

Κανόνες Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου.

Η Σύνοδος αυτή συμπλήρωσε το έργο των δύο προηγούμενων Συνόδων και γι αυτό δεν απέκτησε ξεχωριστή αρίθμηση, αλλά θεωρείται τμήμα εκείνων. Η Σύνοδος πραγματοποιήθηκε στο δωμάτιο του Τρούλου των ανακτόρων της Κωνσταντινούπολης και συνεκλήθη από τον Ιουστινιανό το Β'.

Κανών Α'.

Τάξις άριστη, παντός αρχομένου και λόγου και πράγματος, εκ Θεού τε άρχεσθαι, και εις Θεόν αναπαύεσθαι, κατά την θεολόγον φωνήν. Όθεν, και της ευσεβείας υφ' ημών ήδη διαπρυσίως κηρυττομένης, και της εκκλησίας, εφ' ή Χριστός τεθεμελίωται, διηνεκώς αυξανούσης και προκοπούσης, ως των του Λιβάνου κέδρων ταύτην υπερεκτείνεσθαι· και νυν αρχήν

των ιερών ποιούμενοι λόγων χάριτι θεία, ορίζομεν, ακαινοτόμητόν τε και απαράτρωτον φυλάττειν την παραδοθείσαν ημίν πίστιν υπό τε των αυτοπτών και υπηρετών του Λόγου, των θεοκρίτων Αποστόλων· έτι δε και των τριακοσίων δέκα και οκτώ αγίων και μακαρίων Πατέρων, των εν Νικαία συνελθόντων επί Κωνσταντίνου του γενομένου ημών βασιλέως, κατ' Αρείου του δυσσεβούς, και της παρ' αυτού δογματισθείσης εθνικής ετεροθεΐας, ή πολυθεΐας, ειπείν οικειότερον· οί τη ομογνωμοσύνη της πίστεως το ομοούσιον ημίν επί των τριών της θεαρχικής φύσεως υποστάσεων απεκάλυψάν τε και διετράνωσαν, μη επικεκρύφθαι τω μοδίω της αγνωσίας τούτο παραχωρήσαντες, αλλά τον Πατέρα, και τον Υιόν, και το άγιον Πνεύμα προσκυνείν μια προσκυνήσει τους πιστούς αναφανδόν εκδιδάξαντες· και την τε των ανίσων βαθμών της Θεότητος δόξαν κάθελόντες και διασπάσαντες, τα τε, υπό των αιρετικών συστάντα εκ ψάμμου κατά της ορθοδοξίας μεираκιώδη αθύρματα καταβαλόντες και ανατρέψαντες· ωσαύτως δε και την επί του μεγάλου Θεοδοσίου, του γενομένου ημών βασιλέως, υπό των εν ταύτη τη βασιλίδι πόλει συναχθέντων εκατόν πεντηκοντα αγίων Πατέρων κηρυχθείσαν πίστιν κρατύνομεν, τας θεολόγους φωνάς ασπαζόμενοι, και τον βέβηλον Μακεδόνιον τοις προτέροις εχθροίς της αληθείας συνεξελαύνοντες, ως δούλον αυθαδώς το δεσπόζον δοξάσαι τολμήσαντα, και σχίσαι την άτμητον μονάδα ληστρικώς προελόμενον, ως αν μη εντελής ημίν το της ελπίδος είη μυστήριον· τω βδελυρώ τούτω και κατά της αληθείας ληττήσαντι, και Απολλινάριον, τον της κακίας μύστην, συγκατακρίναντες, ος άνουν και άψυχον τον Κύριον ανειληφέναι σώμα δυσσεβώς εξηρεύξατο, εντεύθεν και ούτος ατελή την σωτηρίαν ημίν γενέσθαι συλλογιζόμενος. Αλλά μην και τα παρά των εν τη Εφεσίων πόλει το πρότερον συναχθέντων επί Θεοδοσίου, του υιού Αρκαδίου, γενομένου ημών βασιλέως, διακοσίων Θεοφόρων Πατέρων εκτεθέντα διδάγματα, ως κράτος αραγές της ευσεβείας, επισφραγίζομεν, ένα Χριστόν τον Υιόν του Θεού, και σαρκωθέντα κηρύττοντες, και την αυτόν ασπόρως τεκούσαν άχραντον αιειάρθενον, κυρίως και κατά αλήθειαν Θεοτόκον δοξάζοντες· και την ληρώδη του Νεστορίου διαίρεσιν, ως απωκισμένην θείας μοίρας αποδιώκοντες, άνθρωπον ιδικώς, και Θεόν ιδικώς, τον ένα Χριστόν δογματίζοντος, και την ιουδαϊκήν ανανεούντος δυσσέβειαν.

Ου μην αλλά και την εν Χαλκηδονέων μητροπόλει επί Μαρκιανού, και αυτού γενομένου ημών βασιλέως, των εξακοσίων τριάκοντα θεοκρίτων Πατέρων στηλογραφηθείσαν πίστιν ορθοδόξως επικυρούμεν· ήτις τον ένα Χριστόν τον Υιόν του Θεού εκ δύο συντεθέντα των φύσεων, και εν δύο

ταις αταίς δοξαζόμενον φύσει, μεγαλοφώνως τοις πέρασι παραδέδωκε, και Ευτυχέα τον ματαιόφρονα, τον δοκήσει το μέγα της οικονομίας μυστήριον τελεσθήναι αποφηνάμενον, ως αποτρόπαιόν τι και μίασμα των ιερών της εκκλησίας περιβόλων εξήλασε· συν αυτώ δε και Νεστόριον, και Διόσκορον, τον μεν, της διαιρέσεως, τον δε, της συγχύσεως υπερασπιστήν τε και πρόμαχον, τους εκ διαμέτρου της ασεβείας προς εν εκπεπτωκότας απωλείας και αθεότητος βάραθρον. Αλλά γε και τας ευσεβείς φωνάς των εκατόν εξήκοντα πέντε Θεοφόρων Πατέρων, των κατά ταύτην την βασιλίδα συναγηγεμένων πόλιν, επί Ιουστιανιανού, του της ευσεβούς λήξεως γενομένου ημών βασιλέως, ως υπό του Πνεύματος εξενηχθείσας γινώσκόμεν, και τους μεθ' ημάς εκδιδάσκομεν. Οί Θεόδωρον τον Μοψουεστίας, τον Νεστορίου διδάσκαλον, Ωριγένην τε, και Δίδυμον, και Ευάγριον, τους τας ελληνικάς αναπλασαμένους μυθοποιΐας, και σωμάτων τινών, και ψυχών ημίν περιόδους, και αλλοιώσεις αναπεμπάσαντας ταις του νού παραφοραίς τε, και ονειρώξεσι, και εις την των νεκρών δυσσεβώς εμπαιρονήσαντας αναβίωσιν· τα τε γραφέντα παρά Θεοδωρήτου κατά της ορθής πίστεως, και των δώδεκα κεφαλαίων του μακαρίου Κυρίλλου, και την λεγομένην Ίβα επιστολήν, συνοδικώς ανεθεμάτισάν τε και εβδελύξαντο. Και την υπό της έναγχος συναθροισθείσης κατά ταύτην την βασιλίδα πόλιν, επί του εν θεία τη λήξει γενομένου ημών βασιλέως Κωνσταντίνου, έκτης αγίας συνόδου πίστιν, ή μειζόνως το κύρος εδέξατο, δι' ων ο ευσεβής βασιλεύς σφραγίσι τους ταύτης τόμους κατησφαλίσατο, προς την εν τω παντί αιώνι ασφάλειαν, και αύθις ομολογούμεν φυλάττειν απαρειργήρητον· ή δύο φυσικάς θελήσεις, ήτοι θελήματα, και δύο φυσικάς ενεργείας επί της ενσάρκου οικονομίας του ενός Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, του αληθινού Θεού, δοξάζειν ημάς θεοφιλώς διεσάφησε· τους το ευθές της αληθείας δόγμα παραχαράξαντας, και εν θέλημα, και μίαν ενέργειαν επί του ενός Κυρίου του Θεού ημών Ιησού Χριστού, τους λαούς εκδιδάξαντας, τη της ευσεβείας ψήφω καταδικάσασα φαμέν, Θεόδωρον τον της Φαράν, Κύρον τον Αλεξανδρείας, Ονώριον τον ώμης, Σέργιον, Πύρρον, Παύλον, Πέτρον, τους εν ταύτη τη θεοφυλάκτω προεδρεύσαντας πόλει, Μακάριον, τον γενόμενον της Αντιοχέων επίσκοπον, Στέφανον τον αυτού μαθητήν, και τον άφρονα Πολυχρόνιον· εντεύθεν ανέπαφον τηρούσα το κοινόν σώμα Χριστού του Θεού ημών. Και συνελόντα φάναι, πάντων των εν τη εκκλησία του Θεού διαπρεψάντων ανδρών, οί γεγονάσι φωστήρες εν κόσμω, λόγον ζωής επέχοντες, την πίστιν κρατείν βεβαίαν, και μέχρι συντελείας του αιώνος ασάλευτον διαμένειν θεσπίζομεν, και τα αυτών θεοπαράδοτα συγγράμματά τε και δόγματα, πάντας αποβαλλόμε-

νοί τε, και αναθεματίζοντες, ους απέβαλον, και ανεθεμάτισαν, ως της αληθείας εχθρούς, και κατά Θεού φρυαξαμένους κενά, και αδικίαν εις ύψος εκμελετήσαντας. Ει δε τις των απάντων μη τα προειρημένα της ευσεβείας δόγματα κρατοί και ασπάζοιτο, και ούτω δοξάζοι τε, και κηρύττοι, αλλ' εξ εναντίας ιέναι τούτων επιχειροί, έστω ανάθεμα, κατά τον ήδη εκτεθέντα όρον υπό των προδηλωθέντων αγίων και μακαρίων Πατέρων, και του χριστιανικού καταλόγου, ως αλλότριος, εξωθείσθω και εκπιπτέτω.

Ημείς γαρ ούτε προστιθέναι τι, ούτε μην αφαιρείν, κατά τα προορισθέντα, παντελώς διεγνώκαμεν, ή καθ' οντιναούν δεδυνήμεθα λόγον.

Κανών Β'.

Έδοξε δε και τούτο τη αγία ταύτη συνόδω κάλλιστά τε και σπουδαιότατα, ώστε μένειν και από του νυν βεβαίους και ασφαλείς, προς ψυχών θεραπείαν και ιατρείαν παθών, τους υπό των προ ημών αγίων και μακαρίων Πατέρων δεχθέντας και κυρωθέντας, αλλά μην και παραδοθέντας ημίν ονόματι των αγίων και ενδόξων Αποστόλων ογδοήκοντα πέντε κανόνας. Επειδή δ' εν τούτοις τοις κανόσιν εντέταλται δέχεσθαι ημάς τας των αυτών αγίων Αποστόλων δια Κλήμεντος Διατάξεις, αις τισι πάλαι υπό των ετεροδόξων επί λύμη της εκκλησίας νόθα τινά και ξένα της ευσεβείας παρενετέθησαν, το ευπρεπές κάλλος των θείων δογμάτων ημίν αμαυρώσαντα· την των τοιούτων Διατάξεων προσφόρως αποβολήν πεποιήμεθα προς την του χριστιανικωτάτου ποιμνίου οικοδομήν και ασφάλειαν, ουδαμώς εγκρίνοντες τα της αιρετικής ψευδολογίας κυήματα, και τη γνήσια των Αποστόλων και ολοκλήρω διδαχή παρενειροντες. Επισφραγίζομεν δε και τους λοιπούς πάντας ιερούς κανόνας, τους υπό των αγίων και μακαρίων Πατέρων ημών εκτεθέντας, τουτέστι των τε εν Νικαία συναθροισθέντων τριακοσίων δεκαοκτώ αγίων Πατέρων, και των εν Αγκύρα· έτι μην και των εν Νεοκαισαρεία, ωσαύτως και των εν Γάγγραις· προς τούτοις δε και των εν Αντιοχεια της Συρίας· αλλά μην και των εν Λαοδικεία της Φρυγίας· προσέτι και των εκατόν πενήκοντα, των εν ταύτη τη θεοφύλακτω και βασιλίδι συνελθόντων πόλει, και των διακοσίων, των εν τη Εφεσίων μητροπόλει το πρότερον συναγηγεργμένων· και των εν Χαλκηδόνι, των εξακοσίων τριάκοντα αγίων και μακαρίων Πατέρων· ωσαύτως και των εν Σαρδική· έτι μην και των εν Καρθαγένη· προσέτι γε μην και των εν αύθις εν ταύτη τη θεοφυλάκτω και βασιλίδι πόλει συνελθόντων επί Νεκταρίου του της βασιλίδος ταύτης πόλεως προέδρου, και Θεοφίλου, του γενομένου Αλεξανδρείας αρχιεπισκόπου αλλά μην και Διονυσίου αρχιεπισκόπου γενομένου Αλεξανδρείας μεγαλοπόλεως, και Πέτρου γενο-

μένου Αλεξανδρείας, και μάρτυρος, και Γρηγορίου επισκόπου γενομένου Νεοκαισαρείας, του θαυματουργού, Αθανασίου αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας, Βασιλείου αρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας, Γρηγορίου επισκόπου Νύσσης, Γρηγορίου του Θεολόγου, Αμφιλοχίου του Ικονίου, Τιμοθέου αρχιεπισκόπου γενομένου Αλεξανδρείας το πρότερον, Θεοφίλου αρχιεπισκόπου της αυτής Αλεξανδρέων μεγαλοπόλεως, Κυρίλλου αρχιεπισκόπου της Αλεξανδρείας, και Γενναδίου Πατριάρχου γενομένου της θεοφυλακτου ταύτης και βασιλίδος πόλεως· έτι μην και τον υπό Κυπριανού, του γενομένου αρχιεπισκόπου της Άφρων χώρας και μάρτυρος, και της κατ' αυτόν συνόδου εκθέντα κανόνα, ος εν τοις των προειρημένων προέδρων τόποις, και μόνον, κατά το παραδοθέν αυτοίς έθος, εκράτησε· και μηδενί εξείναι τους προδηλωθέντας παραχαράπτει κανόνας, ή αθετείν, ή ετέρους παρά τους προκειμένους παραδέχεσθαι κανόνας, ψευδεπιγράφως υπό τινων συντεθέντας, των την αλήθειαν καπηλεύειν επιχειρησάτων. Ει δε τις αλώ κανόνα τινά των ειρημένων καινοτομών, ή ανατρέπει επιχειρών, υπεύθυνος έσται κατά τον τοιούτον κανόνα, ως αυτός διαγορεύει, την επιτιμίαν δεχόμενος, και δι' αυτού, εν ω περ πταίει θεραπευόμενος.

Κανών Γ'.

Επειδή δε ο ευσεβής και φιλόχριστος ημών βασιλεύς τη αγία ταύτη και οικουμενική προσεφώνησε συνόδω, ώστε τους εν κλήρω καταλεγόμενους, και άλλους τα θεία διαπορθμεύοντας, καθαρούς αποφήναι και λειτουργούς αμώμους, και της νοεράς του μεγάλου Θεού, και θύματος, και αρχιερέως, θυσίας αξίους, ανακαθάραί τε τα εξ αθέσμων γάμων τουτοις επιτριβέντα μύση· προς τούτο δε των μεν της ωμαίων αγιωτάτης εκκλησίας τον της ακριβείας τηρηθήναι κανόνα προτιθεμένων, των δε υπό των της θεοφυλάκτου ταύτης και βασιλίδος πόλεως θρόνον, τον της φιλανθρωπίας και συμπαθείας, εις εν αμφοτέρα μίξαντες πατρικώς ομού και θεοφιλώς, ως μήτε το πράον έκλυτον, μήτε στύφον το αυστηρόν καταλείψοιμεν, και μάλιστα του εξ αγνοίας πτώματος εις ουκ ολίγων ανδρών πλήθος διήκοντος· συνορώμεν ώστε τους μεν δυσί γάμοις περιπαρέντας, και μέχρι της πεντεκαιδεκάτης του διελθόντος Ιανουαρίου μηνός, της παρελθούσης τετάρτης Ινδικτιώνος, έτους εξακισχιλιοστού εκατοστού εννάτου, δουλωθέντας τη αμαρτία, και μη εκνήψαι ταύτης προελομένους, καθαιρέσει κανονική υποβαλείν. Τούς δε τω τοιούτω μεν της διγαμίας πάθει περιπεσόντας, προ δε της ημών επιγνώσεως το συμφέρον επεγνωκότας, και το κακόν εξ εαυτών περικόψαντας, και πόρω

την ξένην ταύτην και νόθον συμπλοκήν εκδιώξαντας, ή και ων αι κατά δεύτερον γάμον γυναίκες ήδη τετελευτήκασιν, ή και αυτοί προς επιστροφήν είδον, μεταμαθόντες την σωφροσύνην, και των πρώην αυτοίς παρανομηθέντων ταχέως επιλαθόμενοι, είτε πρεσβύτεροι, είτε διάκονοι όντες τυγχάνοιεν· τούτους έδοξε πεπαύσθαι μεν πάσης ιερατικής λειτουργίας, ήτοι ενεργείας, ήδη επί ρητόν τινα χρόνον επιτιμηθέντας· της δε τιμής της κατά την καθέδραν και στάσιν μετέχειν, αρκουμένους τη προεδρία και προσκλαίοντας τω Κυρίω συγχωρηθήναι αυτοίς το εκ της αγνοίας ανόμημα ευλογείν γαρ έτερον τον τα οικεία τημελείν οφείλοντα τραύματα, ανακόλουθον.

Τούς δε γαμετή μεν μια συναφθέντας, ει χήρα η προσληφθείσα ετύγχανεν, ωσαύτως δε και τους μετά την χειροτονίαν γάμω ενί παρανόμως προσομιλήσαντας, τουτέστι πρεσβυτέρους, και διακόνους, και υποδιακόνους, ήδη επί βραχύν τινα χρόνον ειρχθέντας της ιεράς λειτουργίας, και επιτιμηθέντας, αύθις αυτούς τοις οικείοις αποκαταστήναι βαθμοίς, μηδამώς εν ετέρω μείζονι προκόπτοντας βαθμώ, προδήλως διαλυθέντος αυτοίς του αθέσμου συνοικεσίου. Ταύτα δε, επί τοις καταληφθείσι μέχρι της πεντεκαιδεκάτης, ως είρηται, του Ιανουαρίου μηνός, της τετάρτης Ινδικτιώνος, εν τοις προδηλωθείσι πταίσμασι και μόνον ιερατικούς ετυπώσαμεν, ορίζοντες από του παρόντος, και ανανεούμενοι τον κανόνα τον διαγορεύοντα, τον δυσί γάμοις συμπλακέντα μετά το βάπτισμα, ή παλλακήν κτησάμενον, μη δύνασθαι είναι επίσκοπον, ή πρεσβύτερον, ή διάκονον ή όλως του καταλόγου του ιερατικού· ωσαύτως και τον χήραν λαβόντα, ή εκβεβλημένην, ή εταίραν, ή οικέτιν, ή των επί της σκηνης, μη δύνασθαι είναι επίσκοπον, ή πρεσβύτερον, ή όλως του καταλόγου του ιερατικού.

Κανών Δ'.

Ει τις επίσκοπος, ή πρεσβύτερος, ή διάκονος, ή υποδιάκονος. ή αναγνώστης, ή ψάλτης, ή θυρωρός, γυναικί αφιερωμένη τω Θεώ μιχθείη, καθαιρείσθω, ως την νύμφην του Χριστού διαφθείρας· ει δε λαϊκός, αφοριζέσθω.

Κανών Ε'.

Μηδείς των εν ιερατικώ καταλόγω, των εν τω κανόνι εμφερομένων ανυπόπτων προσώπων εκτός διάγων, γυναίκα κεκτήσθω, ή θεραπεινίδα, το ανεπίληπτον εαυτώ εντεύθεν τηρών. Ει δε παραβαίνει τις τα παρ' ημών ορισθέντα, καθαιρείσθω. Το αυτό δε τούτο και οι ευνούχοι παραφυλατ-

τέσθωσαν, το άμεμπτον εαυτοίς προνοούμενοι· παραβαίνοντες δε, ει μεν κληρικοί είεν, καθαιρείσθωσαν, ει δε λαϊκοί, αφοριζέσθωσαν.

Κανών ΣΤ.

Επειδή παρά τοις αποστολικούς κανόνσιν είρηται, των εις κλήρον προαγομένων αγάμων, μόνους αναγνώστας, και ψάλτας γαμείν και ημείς τούτο παραφυλάττοντες, ορίζομεν από του νυν μηδαμώς υποδιάκονον, ή διάκονον, ή πρεσβύτερον, μετά την επ' αυτώ χειροτονίαν, έχειν άδειαν, γαμικόν εαυτώ συνιστάν συνοικέσιον. Ει δε τούτο τολμήσοι ποιήσαι, καθαιρείσθω. Ει δε βούλοίτο τις των εις κλήρον προερχομένων, γάμου νόμω συνάπτεσθαι γυναικί, προ της του υποδιακόνου, ή διακόνου, ή πρεσβυτέρου χειροτονίας τούτο πραττέτω.

Κανών Ζ'.

Επειδή μεμαθήκαμεν εν τισι των εκκλησιών διακόνους τυγχάνειν, οφφίκια εκκλησιαστικά έχοντας, εντεύθέν τέ τινας αυτών αυθαδεία και αυτονομία κεχρημένους προ των πρεσβυτέρων καθέζεσθαι, ορίζομεν, ώστε τον διάκονον, καν εν αξιώματι, τουτέστιν εν οφφικίω τω οιωδήποτε εκκλησιαστικώ τυγχάνη, τον τοιούτον μη προ του πρεσβυτέρου καθέζεσθαι· εκτός, ει μη το πρόσωπον επέχων του οικείου πατριάρχου, ή μητροπολίτου, εν ετέρα πόλει παραγένηται επί τινι κεφαλαίω· τότε γαρ, ως τον εκείνου τόπον αναπληρών, τιμηθήσεται. Ει δε τις τοιούτο τολμήσοι, τυραννικώ χρώμενος θράσει, διαπράξασθαι, ο τοιούτος, εκ του οικείου καταβιβασθείς βαθμού, έσχατος πάντων γινέσθω του, εν ω περ καταλέγεται, τάγματος εν τη κατ' αυτόν εκκλησία, του Κυρίου ημών παραινούντος, μη χείρειν ταις πρωτοκλισίαις, κατά την εν τω αγίω ευαγγελιστή Λουκά, ως εξ αυτού του Κυρίου ημών και Θεού κειμένην διδασκαλίαν. Έλεγε γαρ προς τους κεκλημένους παραβολήν τοιάνδε· Όταν κληθής υπό τίνος εις γάμους, μη κατακλιθείς εις την πρωτοκλισίαν, μήποτε εντιμότερός σου ή κεκλημένος υπ' αυτού, και ελθών ο σε και αυτόν καλέσας, ερεί σοι· Δος τούτω τόπον· και τότε άρξη μετ' αισχύνης τον έσχατον τόπον κατέχειν. Αλλ' όταν κληθής, ανάπεσε εις τον έσχατον τόπον· ίνα, όταν έλθη ο κεκληκώς, είπη σοι· Φίλε, προσανάβηθι ανώτερον· τότε έσται σοι δόξα ενώπιον των συνανακειμένων σοι· ότι πας ο υψών εαυτόν ταπεινωθήσεται, ο δε ταπεινών εαυτόν υψωθήσεται. Το αυτό δε φυλαχθήσεται και επί των λοιπών ιερών ταγμάτων· επειδή των κατά κόσμον αξιωμάτων κρείττονα τα πνευματικά επιστάμεθα.

Κανών Η'.

Εν πάσι τα υπό των αγίων Πατέρων ημών θεσπιθέντα και ημείς κρατείν βουλόμενοι, ανανεούμεν και τον κανόνα τον διαγορεύοντα, καθ' ἕκαστον ἔτος συνόδους των εν εκάστη επαρχία γίνεσθαι επισκόπων, ἔνθα αν ο της μητροπόλεως δοκιμάση επίσκοπος. Επειδή δε δια τε τας των βαρβάρων επιδρομάς, δια τε τας προσπιπτούσας ετέρας αιτίας, αδυνάτως οι των εκκλησιών πρόεδροι ἔχουσι δις του ενιαυτού τας συνόδους ποιείσθαι, ἔδοξεν, ὡστε τρόπω παντί ἀπαξ του ενιαυτού την των προγεγραμμένων επισκόπων, δια τα ως εικός αναφυόμενα εκκλησιαστικά κεφάλαια, εν εκάστη επαρχία γίνεσθαι σύνοδον, ἀπό της αγίας του Πάσχα εορτής, και μέχρι συμπληρώσεως του Οκτωβρίου μηνός εκάστου ἔτους, κατὰ τον τρόπον ον ο της μητροπόλεως, καθά προείρηται, δοκιμάσει επίσκοπος τους δε μη συνιόντας επισκόπους, ενδημούντας ταις εαυτών πόλεσι, και ταύτα εν υγεία διάγοντας, και πάσης απαραιτήτου και αναγκαίας ασχολίας ὄντας ελευθέρους, αδελφικῶς επιπλήττεσθαι.

Κανών Θ'.

Μηδενί εξείναι κληρικῶ, καπηλικόν εργατήριον ἔχειν. Ει γαρ τω τοιούτω εισιέναι εν καπηλείω ουκ επιτέτραπται, πόσω μάλλον ἄλλοις εν τούτω διακονείσθαι, και α μη θέμις αυτώ εγχειρείν; ει δε τι τοιούτον διαπράξειτο, ἢ παυσάσθω ἢ καθαιρείσθω.

Κανών Ι'.

Επίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος τόκους, ἢ τας λεγομένας εκατοστάς λαμβάνων, ἢ παυσάσθω, ἢ καθαιρείσθω.

Κανών ΙΑ'.

Μηδεὶς των εν ιερατικῶ καταλεγομένων τάγματι, ἢ λαϊκός, τα παρά των Ιουδαίων ἄζυμα εσθιέτω, ἢ τούτοις προσοικειούσθω, ἢ εν νόσοις προσκαλείσθω, και ιατρείας παρ' αυτών λαμβανέτω, ἢ εν βαλανείοις τουτοις παντελῶς συλλουέσθω· ει δε τις τούτο πράξαι επιχειροίη, ει μεν κληρικός εἶη, καθαιρείσθω· ει δε λαϊκός, αφοριζέσθω.

Κανών ΙΒ'.

Και τούτο δε εις γνώσιν ημετέραν ἦλθεν, ως εν τε τη Αφρική και Λιβύη, και ετέροις τόποις, οι των εκείσε θεοφιλέστατοι πρόεδροι, συνοικεῖν ταις ιδίαις γαμεταίς, και μετὰ την επ' αυτοίς προελθούσαν χειροτονίαν, ου παραιτούνται, πρόσκομμα τοις λαοίς τιθέντες, και σκάνδαλον.

Πολλήσ ουν ημίν σπουδής ούσης, του πάντα προς ωφέλειαν των υπό χείρα ποιμνίων διαπράττεσθαι, έδοξεν, ώστε μηδαμώς το τοιούτον από του νυν γίνεσθαι. Τούτο δε φαμεν ουκ επ' αθετήσει, ή ανατροπή των αποστολικώς νενομοθετημένων, αλλά της σωτηρίας και της επί το κρείττον προκοπής των λαών προμηθούμενοι, και του μη δούναι μώμόν τινα κατά της ιερατικής καταστάσεως. Φησί γαρ ο θείος Απόστολος: Πάντα εις δόξαν Θεού ποιείτε: απρόσκοποι γίνεσθε και Ιουδαίοις, και Έλλησι, και τη εκκλησία του Θεού: καθώς καγώ πάντα πάσιν αρέσκω, μη ζητών το εμαυτού συμφέρον, αλλά το των πολλών, ίνα σωθώσι: μιμηταί μου γίνεσθε, καθώς καγώ Χριστού: ει δε τις φωραθείη το τοιούτον πράττων καθαιρείσθω.

Κανών ΙΓ.

Επειδή τη ωμαίων εκκλησία εν τάξει κανόνος παραδεδόσθαι διέγνωμεν, τους μέλλοντας διακόνου, ή πρεσβυτέρου χειροτονίας αξιούσθαι, καθομολογείν, ως ουκέτι ταις αυτών συνάπτονται γαμεταίς: ημείς τω αρχαίω εξακολοθούντες κανόνι της αποστολικής ακριβείας και τάξεως, τα των ιερών ανδρών κατά νόμους συνοικέσια, και από του νυν ερώσθαι βουλόμεθα, μηδαμώς αυτών την προς γαμετάς συνάφειαν διαλύοντες, ή αποστερούντες αυτούς την προς αλλήλους κατά καιρόν τον προσήκοντα ομιλίας. Ώστε, ει τις άξιος ευρεθείη προς χειροτονίαν υποδιακόνου, ή διακόνου, ή πρεσβυτέρου, ούτος μηδαμώς κωλυέσθω επί τοιούτον βαθμόν εμβιβάζεσθαι, γαμετή συνοικών νομίμω: μήτε μην εν τω της χειροτονίας καιρώ απαιτείσθω ομολογείν, ως αποστήσεται της νομίμου προς την οικείαν γαμετήν ομιλίας, ίνα μη εντεύθεν τον εκ Θεού νομοθετηθέντα, και ευλογηθέντα τη αυτού παρουσία γάμον καθυβρίζειν εκβιασθώμεν: της του Ευαγγελίου φωνής βοώσης: Α ο Θεός έζηυξεν, άνθρωπος μη χωριζέτω: και του Αποστόλου διδάσκοντος: Τίμιον τον γάμον, και την κοίτην αμίαντον: και, Δέδεσαι γυναικί: Μη ζήτηι λύσιν. Ίσμεν δε, ώσπερ και οι εν Καρθαγένη συνελθόντες, της εν βίω σεμνότητος των λειτουργών τιθέμενοι πρόνοιαν, έφασαν, ώστε τους υποδιακόνους, τους τα ιερά μυστήρια ψηλαφώντας, και τους διακόνους, και πρεσβυτέρους, κατά τους ιδίους όρους και εκ των συμβίων εγκρατεύεσθαι: ίνα και το δια των Αποστόλων παραδοθέν, και εξ αυτής της αρχαιότητος κρατηθέν, και ημείς ομοίως φυλάξωμεν, καιρόν επί παντός επιστάμενοι πράγματος, και μάλιστα νηστείας και προσευχής. Χρή γαρ τους τω θυσιαστηρίω προσεδρεύοντας, εν τω καιρώ της των αγίων μεταχειρήσεως, εγκρατείς είναι εν πάσιν, όπως δυνηθώσιν, ό παρά του Θεού

απλώς αιτούσιν επιτυχεῖν. Εἰ τις οὖν τολμήσῃ παρά τους αποστολικούς κανόνας κινούμενος, τινά των ιερωμένων, πρεσβυτέρων, φαμέν, ἢ διακόνων, ἢ υποδιακόνων, ἀποστερεῖν τῆς πρὸς τὴν νόμιμον γυναῖκα συναφείας τε καὶ κοινωνίας, καθαιρείσθω· ὡσαύτως καὶ εἰ τις πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, τὴν ἐαυτοῦ γυναῖκα προφάσει εὐλαβείας ἐκβάλλει, ἀφοριζέσθω· ἐπιμένων δε, καθαιρείσθω.

Κανὼν ΙΔ'.

Ὁ των αγίων καὶ θεοφόρων ἡμῶν Πατέρων κρατεῖτω κανὼν καὶ ἐν τούτῳ, ὥστε πρεσβύτερον πρὸ των τριάκοντα ἐτῶν μὴ χειροτονεῖσθαι, καν πᾶν ἢ ὁ ἄνθρωπος ἀξίος, ἀλλ' ἀποτηρεῖσθαι. Ὁ γὰρ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐβαπτίσθη, καὶ ἤρξατο διδάσκειν· ὁμοίως μῆτε διάκονος πρὸ των εικοσιπέντε χρόνων, ἢ διακόνισσα πρὸ των τεσσαράκοντα ἐτῶν χειροτονεῖσθω.

Κανὼν ΙΕ'.

Υποδιάκονος μὴ ἦττον των εἴκοσι ἐτῶν χειροτονεῖσθω· εἰ δε τις των ἐν οἰαοῦν ἱερατικῇ καταστάσει παρά τους ὀρισθέντας χειροτονηθεῖ χρόνους, καθαιρείσθω.

Κανὼν ΙΣΤ'.

Ἐπειδὴ ἡ των Πράξεων βίβλος ἐπτὰ διακόνους ὑπὸ των Αποστόλων καταστήναι παραδίδωσιν, οἱ δε τῆς κατὰ Νεοκαισάρειαν συνόδου οὕτως ἐν τοῖς ἐκτεθείσι παρ' αὐτῶν κανόσι σαφῶς διεξήλθον, ὅτι διάκονοι ἐπτὰ οφείλουσιν εἶναι, κατὰ τὸν κανόνα, καν πᾶν μεγάλη ἡ πόλις ἢ πεισθείση δε καὶ ἐκ τῆς βίβλου των Πράξεων· ἡμεῖς τῷ ἀποστολικῷ ρητῷ τὸν νοῦν ἐφαρμόσαντες των Πατέρων, εὐρομεν, ὡς ὁ λόγος αὐτοῖς οὐ περὶ των τοῖς μυστηρίοις διακονουμένων ἀνδρῶν ἦν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐν ταῖς χρείαις των τραπεζῶν ὑπουργίας, τῆς των Πράξεων βίβλου οὕτως ἐχούσης· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, πληθυνόντων των μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμός των Ἑλληνιστῶν πρὸς τους Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἰ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι οὖν οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος των μαθητῶν, εἶπον· οὐκ ἀρεστόν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτὰ, πλήρεις Πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν, ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· ἡμεῖς δε τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν· καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντός του πλῆθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ

Πνεύματος αγίου, και Φίλιππον, και Πρόχορον, και Νικάνορα, και Τίμωνα, και Παρμενάν, και Νικόλαον, προσήλυτον Αντιοχέα, ους έστησαν ενώπιον των Αποστόλων. Ταύτα διερμηνεύων ο της εκκλησίας διδάσκαλος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ούτω διέξεισι. Θαυμάσαι άξιον, πως ουκ εσχίσθη το πλήθος επί τη αιρέσει των ανδρών, πως ουκ απεδοκιμάσθησαν υπ' αυτών οι Απόστολοι· οποίον δε άρα αξίωμα ούτοι είχαν, και ποίαν εδέξαντο χειροτονίαν, αναγκαίον μαθείν. Άρα την των διακόνων; και μην τούτο εν ταις εκκλησίαις ουκ έστιν· αλλά των πρεσβυτέρων εστίν η οικονομία; και τοι ουδέπω ουδείς επίσκοπος ην, αλλ' οι Απόστολοι μόνον· όθεν ούτε διακόνων, ούτε πρεσβυτέρων οίμαι το όνομα είναι δήλον και φανερόν. Επί τούτοις ουν κηρύσσομεν και ημείς, ώστε τους προειρημένους επτά διακόνους, μη επί των τοις μυστηρίοις διακονουμένων λαμβάνεσθαι, κατά την προερμηνευθείσαν διδασκαλίαν· αλλά τους την οικονομίαν της κοινής χρείας των τότε συνηθροισμένων εγχειρισθέντας, τούτους υπάρχειν· οί τύπος ημίν καν τούτω γεγόνασι της περί τους δεομένους φιλανθρωπίας τε και σπουδής.

Κανών ΙΖ'.

Επειδή περ διαφόρων εκκλησιών κληρικοί, τας ιδίας, εν αις χειροτονήθησαν, εκκλησίας καταλιπόντες, προς ετέρους συνέδραμον επισκόπους, και γνώμης δίχα του οικείου επισκόπου, εν ταις αλλοτρίαις κατετάγησαν εκκλησίαις, εκ τούτου τε συνέβη ανυποτάκτους αυτούς καταστήναι· ορίζομεν, ώστε, από του Ιανουαρίου μηνός της παρελθούσης τετάρτης επινεμήσεως, μηδένα των απάντων κληρικών, καν εν οιωδήποτε τυγχάνη βαθμώ, άδειαν έχειν, εκτός της του οικείου επισκόπου εγγράφου απολυτικής, εν ετέρα κατατάττεσθαι εκκλησία· επει ο μη τούτο από του νυν παραφυλαττόμενος, αλλά καταισχύνων το γε επ' αυτόν τον την χειροτονίαν αυτώ επιτεθεικότα, καθαιρείσθω και αυτός, και ο παραλόγως αυτόν προσδεξάμενος.

Κανών ΙΗ.

Τούς προφάσει βαρβαρικής επιδρομής, ή άλλως πως εκ περιστάσεως μετανάστας γενομένους κληρικούς, ηνίκα αν ο τρόπος αυτοίς αποπαύσηται, ή αι των βαρβάρων επιδρομαί, δι' ας την αναχώρησιν εποιήσαντο, αύθις εν ταις οικείαις εκκλησίαις προστάσσομεν επανέρχεσθαι, και μη επί πολύ ταύτας απροφασίστως καταλιμπάνειν. Ει δε τις μη κατά τον παρόντα διαγένηται κανόνα, αφοριζέσθω, μέχρις αν

προς την οικείαν εκκλησίαν επαναδράμη. Το αυτό δε τούτο, και επί τω κατέχοντι αυτόν επισκόπω γινέσθω.

Κανών ΙΘ'.

Ὅτι δει τους των εκκλησιών προεστώτας, εν πάση μεν ημέρα, εξαιρέτως δε εν ταις Κυριακαίς, πάντα τον κλήρον και τον λαόν εκδιδάσκειν τους της ευσεβείας λόγους, εκ της θείας γραφής αναλεγομένους τα της αληθείας νοήματά τε, και κρίματα, και μη παρεκβαίνοντας τους ήδη τεθέντας όρους, ή την εκ των θεοφόρων Πατέρων παράδοσιν. Αλλά και ει γραφικός ανακινηθείη λόγος, μη άλλως τούτον ερμηνευέτωσαν, ή ως αν οι της εκκλησίας φωστήρες, και διδάσκαλοι, δια των οικείων συγγραμμάτων παρέθεντο· και μάλλον εν τούτοις ευδοκιμείτωσαν, ή λόγους οικείους συντάπτοντες· ίνα μη, έστιν ότε, προς τούτο απόρως έχοντες, αποπίπτειεν του προσήκοντος. Δια γαρ της των προειρημένων Πατέρων διδασκαλίας, οι λαοί εν γνώσει γινόμενοι των τε σπουδαίων και αιρετών, και των ασυμφόρων και αποβλήτων, τον βίον μεταρρυθμίζουσι προς το βέλτιον, και τω της αγνοίας ουχ αλίσκονται πάθει, αλλά προσέχοντες τη διδασκαλία, εαυτούς προς το μη κακώς παθείν παραθήγουσι, και φόβω των επηρτημένων τιμωριών την σωτηριάν εαυτοίς εξεργάζονται.

Κανών Κ'.

Μη εξέστω επισκόπω εις ετέραν την μη αυτώ προσήκουσαν πόλιν δημοσία διδάσκειν· ει δε τις φωραθείη τούτο ποιών, της επισκοπής παυέσθω· τα δε του πρεσβυτέρου ενεργείτω.

Κανών ΚΑ'.

Οι επ' εγκλήμασι κανονικοίς υπεύθυνοι γινόμενοι, και δια τούτο παντελεί τε και διηνεκεί καθαιρέσει υποβαλλόμενοι, και εν τω των λαϊκών απωθούμενοι τόπω· ει μεν εκουσίως προς επιστροφήν ορώντες αθετούσι την αμαρτίαν, δι' ην της χάριτος εκπεπτώκασι, και ταύτης τέλεον άλλοτρίους εαυτούς καθιστώσι, τω του κλήρου κειρέσθωσαν σχήματι· ει δε μη τούτο αυθαιρέτως αιρήσονται, καθάπερ οι λαϊκοί, την κόμην επιτρεφέτωσαν, ως την εν κόσμω αναστροφήν της ουρανίου ζωής προτιμήσαντες.

Κανών ΚΒ'.

Τούς επί χρήμασι χειροτονουμένους, είτε επισκόπους, ή οιου-σδήποτε κληρικούς, και ου κατά δοκιμασίαν, και του βίου αίρεσιν, καθαιρείσθαι προστάσσομεν· αλλά και τους χειροτονήσαντας.

Κανών ΚΓ'.

Περί του μηδένατων είτε επισκόπων, είτε πρεσβυτέρων, ή διακόνων, της αχράντου μεταδιδόντα κοινωνίας, παρά του μετέχοντος εισπράττειν, της τοιαύτης μεταλήψεως χάριν, οβολούς, ή είδος το οιονούν. Ουδέ γαρ πεπραμένη η χάρις, ουδέ χρήμασι τον αγιασμόν του Πνεύματος μετα-διδόαμεν, αλλά τοις αξίοις του δώρου απανουργεύτως μεταδοτέον. Ει δε φανείη τις των εν κλήρω καταλεγόμενων απαιτών, ω μεταδίδωσι της αχράντου κοινωνίας, το οιονούν είδος, καθαιρείσθω, ως της Σίμωνος ζη-λωτής πλάνης και κακουργίας.

Κανών ΚΔ'.

Μη εξέστω τινί των εν τω ιερατικώ καταλεγόμενων τάγματι, ή μοναχών, εν ιπποδρομίαις ανιέναι, ή θυμελικών παιγνίων ανέχεσθαι· αλλ' ει και τις κληρικός κληθείη εν γάμω, ηνίκα αν τα προς απάτην εισέλθοιεν παίγνια, εξαναστήτω, και παραυτικά αναχωρείτω, ούτω της των Πατέρων ημίν προσταπτούσης διδασκαλίας. Ει δε τις επί τούτω αλώ, ή παυσάσθω, ή καθαιρείσθω.

Κανών ΚΕ.

Πρός τοις άλλοις ανανεούμεν και τον κανόνα τον διαγορευόντα τας καθ' εκάστην εκκλησίαν αγροικικής παροικίας, ή εγχωρίους, μένειν απαρασαλεύτους παρά τοις κατέχουσιν αυτάς επισκόποις, και μάλιστα, ει τριακονταετή χρόνον αυτάς αβιάστως διακατέχοντες ωκονόμησαν. Ει δε εντός των τριάκοντα ετών γεγένηται τις, ή γένηται περί αυτών αμφισβήτησις, εξείναι τοις λέγουσιν ηδικείσθαι, περί τούτου κινείν παρά τη συνόδω της επαρχίας.

Κανών ΚΣΤ'.

Πρεσβύτερον, τον κατά άγνοιαν αθέσμω γάμω περιπαρέντα, καθέδρας μεν μετέχειν, κατά τα υπό του ιερού κανόνος ημίν νο-μοθετηθέντα, των δε λοιπών ενεργειών απέχεσθαι· αρκετόν γαρ τω τοιούτω η συγγνώμη. Ευλογείν δε έτερον τον τα οικεία τημελείν οφείλοντα τραύματα, ανακόλουθον· ευλογία γαρ, αγιασμού μετάδοσις εστιν· ο δε τούτον μη έχων, δια το εκ της αγνοίας παράπτωμα, πως ετέρω

μεταδώσει; Μήτε τοίνυν δημοσία, μήτε ιδία ευλογείται· μήτε το σώμα του Κυρίου διανεμέτω ετέροις, μήτε τι άλλο λειτουργείται· αλλ' αρκούμενος τη προεδρία προσκλαιέτω τω Κυρίω, συνχωρηθήναι αυτώ το εκ της αγνοίας ανόμημα. Πρόδηλον γαρ, ως ο τοιούτος άθεσμος γάμος διαλυθήσεται, και ουδαμώς ο ανήρ μετουσίαν έξει προς την, δι' ης της ιεράς ενεργείας εστέρηται.

Κανών ΚΖ'.

Μηδείς των εν κλήρω καταλεγομένων ανοίκειον εσθήτα αμφιεννύσθω, μήτε εν πόλει διάγων, μήτε εν οδώ βαδίζων, αλλά στολαίς κεχρήσθωταις ήδη τοις εν κλήρω καταλεγομένοις απονεμηθείσαις· ει δε τις διαπράξειτο το τοιούτον, επί εβδομάδα μίαν αφοριζέσθω.

Κανών ΚΗ'.

Επειδή εν διαφόροις εκκλησίαις μεμαθήκαμεν, σταφυλής εν τω θυσιαστηρίω προσφερομένης κατά τι κρατήσαν έθος, τους λειτουργούς ταύτην τη αναιμάκτω της προσφοράς θυσία συνάπτοντας, ούτως άμα τω λαώ διανέμειν αμφότερα, συνείδομεν, ώστε μηκέτι τούτό τινα των ιερωμένων ποιείν, αλλ' εις ζωοποίησιν, και αμαρτιών άφεσιν, τω λαώ της προσφοράς μόνης μεταδιδόναι· ως απαρχήν δε την της σταφυλής λογιζομένους προσένεξιν, ιδικώς τους ιερείς ευλογούντας, τοις αιτούσι ταύτης μεταδιδόναι, προς την του δοτήρος των καρπών ευχαριστίαν, δι' ων τα σώματα ημών, κατά τον θείον όρον, αύξει τε και εκτρέφεται. Ει τις ουν κληρικός παρά τα διατεταγμένα ποιήσοι, καθαιρείσθω.

Κανών ΚΘ'.

Ο των εν Καρθαγένη διαγορεύει κανών, ώστε, άγια θυσιαστηρίου, ει μη υπό νηστικών ανθρώπων, μη επιτελείσθαι, εξηρημένης μιας ετησίας ημέρας, εν ή το Κυριακόν δείπνον επιτελείται, ίσως τηνικαύτα, δια τινας κατά τους τόπους προφάσεις τη εκκλησία λυσιτελείς, των θείων εκείνων Πατέρων τοιαύτη χρησαμένων οικονομία. Μηδενός ουν ημάς ενάγοντος καταλιπείν την ακρίβειαν, ορίζομεν, αποστολικαίς και πατρικαίς επόμενοι παραδόσεσι, μη δείν εν Τεσσαρακοστή τη υστέρα εβδομάδι την πέμπτην λύει, και όλην την Τεσσαρακοστήν ατιμάζειν.

Κανών Λ'.

Πάντα προς οικοδομήν της εκκλησίας βουλόμενοι διαπράττεσθαι, και τους εν ταις βαρβαρικαίς εκκλησίαις ιερέας οικονομείν διεγνώκαμεν·

ὥστε, εἰ τὸν ἀποστολικὸν κανόνα, τὸν περὶ τοῦ προφάσει εὐλαβείας τὴν οἰκίαν γαμετὴν μὴ ἐκβάλλειν, υπεραναβαίνειν οἶονται δεῖν, καὶ πέραν τῶν ὀρισθέντων ποιεῖν, ἐκ τούτου τε μετὰ τῶν οἰκείων συμφωνοῦντες συμβίων, τῆς πρὸς ἀλλήλους ομιλίας ἀπέχονται· ὀρίζομεν, τούτους μηκέτι ταύταις συνοικεῖν καθ' οἰονδήποτε τρόπον, ὡς ἂν ἡμῖν ἐντεύθεν ἐντελή τῆς υποσχέσεως παρέξοιεν τὴν ἀπόδειξιν. Πρὸς τούτο δε αὐτοῖς, οὐ δι' ἄλλο τι, ἢ δια τὴν τῆς γνώμης μικροψυχίαν, καὶ τὸ τῶν ἠθῶν ἀπεξενωμένον, καὶ ἀπαγές, ἐνδεδώκαμεν.

Κανὼν ΛΑ'.

Τοὺς ἐν τοῖς εὐκτηρίοις οἴκοις, ἔνδον οἰκίας τυγχάνουσι, λειτουργοῦντας, ἢ βαπτίζοντας κληρικούς, ὑπὸ γνώμην τούτο πράττειν τοῦ κατὰ τὸπον ἐπισκόπου, ὀρίζομεν· ὥστε, εἰ τις κληρικός μὴ τούτο οὕτω παραφυλάξῃ, καθαιρεῖσθω.

Κανὼν ΛΒ'.

Ἐπειδὴ εἰς γνώσιν ἡμετέραν ἦλθεν, ὡς ἐν τῇ τῶν Ἀρμενίων χώρα οἶνον μόνον ἐν τῇ ἱερᾷ τραπέζῃ προσάγουσιν, ὕδωρ αὐτῷ μὴ μιγνύντες, οἱ τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἐπιτελοῦντες, προτιθέμενοι τὸν τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, φάσκοντα, δια τῆς εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον ἐρμηνείας, ταῦτα· Τίνος ἕνεκεν οὐχ ὕδωρ ἐπιεν ἀναστάς, ἀλλ' οἶνον; ἄλλην αἴρεσιν πονηρὰν πρόρριζον ἀνασπών· ἐπειδὴ γὰρ εἰσὶ τινες ἐν τοῖς μυστηρίοις ὕδατι κεχρημένοι, δεικνύς, ὅτι, καὶ ἠνίκα τὰ μυστήρια παρέδωκε, καὶ ἠνίκα ἀναστάς, χωρὶς μυστηρίων καὶ ψιλήν τράπεζαν παρετίθετο, οἶνω ἐχρήτο ἐκ τοῦ γεννήματος, φησί, τῆς ἀμπέλου· ἀμπελος δὲ οἶνον, οὐχ ὕδωρ γεννά· ἐκ τούτου τε τὸν διδάσκαλον οἶονται ἀνατρέπειν τὴν τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἱερᾷ θυσίᾳ προσαγωγὴν. Ὡς ἂν μὴ καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν κατέχοιντο τὴν ἀγνοίαν, τὴν τοῦ Πατρὸς διάνοιαν ὀρθοδόξως ἀποκαλύπτομεν. Τῆς γὰρ πονηρᾶς τῶν Ὑδροπαραστατῶν αἰρέσεως παλαιᾶς ὑπαρχούσης, οἱ ἀντὶ οἴνου μόνω τῷ ὕδατι ἐν τῇ οἰκείᾳ θυσίᾳ κέχρηται, ἀνασκευάζων οὗτος ὁ θεοφόρος ἀνὴρ τὴν παράνομον τῆς τοιαύτης αἰρέσεως διδαχὴν, καὶ δεικνύς, ὡς ἐξ ἐναντίας τῆς ἀποστολικῆς ἰένται παραδόσεως, τὸν εἰρημένον κατεσκεύασε λόγον. Ἐπεὶ καὶ τὴν κατ' αὐτὸν ἐκκλησίαν, ἔνθα τὴν ποιμαντικὴν ἐνεχειρίσθη ἡγεμονίαν, ὕδωρ οἶνω μιγνύναι παρέδωκεν, ἠνίκα τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἐπιτελεῖσθαι δεήσειε, τὴν ἐκ τῆς τιμίας πλευρᾶς τοῦ λυτρωτοῦ ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἐξ αἵματος καὶ ὕδατος κράσιν παραδεικνύς, ἥτις εἰς ζωοποίησιν παντός τοῦ κόσμου ἐξεχύθη, καὶ ἀμαρτιῶν ἀπολύτρωσιν· καὶ κατὰ πάσαν

δε εκκλησίαν, ένθα οι πνευματικοί φωστήρες εξέλαμψαν, η θεόσδοτος αύτη τάξις κρατεί. Και γαρ και Ιάκωβος ο κατά σάρκα Χριστού του Θεού ημών αδελφός, ος της Ιεροσολυμιτών εκκλησίας πρώτος τον θρόνον ενεπιστεύθη, και Βασίλειος ο της Καισαρέων αρχιεπίσκοπος, ου το κλέος κατά πάσαν την οικουμένην διέδραμεν, εγγράφως την μυστικήν ημίν ιερουργίαν παραδεδωκότες, ούτω τελειούν εν τη θεία λειτουργία εξ ύδατός τε και οίνου το ιερόν ποτήριον εκδεδώκασι. Και οι εν Καρθαγένη συναχθέντες όσοι Πατέρες, ούτω ρητώς επεμνήσθησαν, ίνα εν τοις αγίοις μηδέν πλέον του σώματος και του αίματος του Κυρίου προσενεχθείη, ως και αυτός ο Κύριος παραδέδωκε, τουτέστιν άρτου και οίνου ύδατι μεμιγμένου. Ει τις ουν επίσκοπος, ή πρεσβύτερος, μη κατά την παραδοθείσαν υπό των Αποστόλων τάξιν ποιεί, και ύδωρ οίνω μιγνύς, ούτω την άχραντον προσάγει θυσίαν, καθαιρείσθω, ως ατελώς το μυστήριον εξαγγέλλων, και καινίζων τα παραδεδομένα.

Κανών ΛΓ'.

Επειδή περ έγνωμεν εν τη Αρμενίων χώρα, μόνους εν κλήρω, τους εκ γένους ιερατικού κατατάττεσθαι, Ιουδαϊκοίς έθεσιν επομένων των τούτο πράττειν επιχειρούντων, τινάς δε αυτών και μη αποκειρομένους, ιεροψάλτας, και αναγνώστας του θείου ναού καθίστασθαι· συνείδομεν, ώστε από του νυν, μη εξείναι τοις εις κλήρον βουλομένοις προάγειν τινάς, εις το γένος αποβλέπειν του προχειριζομένου· αλλά δοκιμάζοντες, ει άξιοι είεν, κατά τους τεθέντας εν τοις ιεροίς κανόσιν όρους, εν κλήρω καταλεγήναι, τούτους εκκλησιαστικούς προχειρίζεσθαι, είτε και εκ προγόνων γεγόνασιν ιερέων, είτε και μη. Αλλά μηδέ τινα των απάντων συγχωρείν επ' άμβωνος, κατά την των εν τω κλήρω καταλεγομένων τάξιν, τους θείους τω λαώ λόγους αποφωνείν· ει μη τι αν ιερατική κουρά χρήσηται ο τοιούτος, και την ευλογίαν υπό του οικείου ποιμένος κανονικώς υποδέξηται. Ει δε τις φωραθείη παρά τα προγεγραμμένα ποιών, αφοριζέσθω.

Κανών ΛΔ'.

Και τούτο δε του ιερατικού κανόνος σαφώς διαγορεύοντος, ως το της συνωμοσίας, ή φρατρίας έγκλημα και παρά των έξω νόμων πάντη κεκώλυται, πολλώ δε μάλλον εν τη του Θεού εκκλησία τούτο γίνεσθαι απαγορεύειν προσήκει· και ημείς παραφυλάττειν σπουδάζομεν, ως ει τινες κληρικοί, ή μοναχοί ευρεθείεν ή συνομνύμενοι, ή φατριάζοντες, ή κατασκευάς τυρεύοντες επισκόπων, ή συγκληρικών, εκπιπέτωσαν πάντη του οικείου βαθμού.

Κανών ΛΕ'.

Μη εξέστω τινί των απάντων μητροπολιτών, τελευτώντος επισκόπου τελούντος υπό τον κατ' αυτόν θρόνον, τα αυτού πράγματα, ή της κατ' αυτόν εκκλησίας, αφαιρείσθαι, ή σφετερίζεσθαι· αλλ' υπό παραφυλακήν έστωσαν του κλήρου της εκκλησίας, ης ο τελευτήσας ετύγχανε πρόεδρος, μέχρι της ετέρου επισκόπου προαγωγής· εκτός ειμή κληρικοί εν τη αυτή εκκλησία ουχ' υπελείφθησαν· τηνικαύτα γαρ ο μητροπολίτης ταύτα παραφυλάξει αμείωτα, τω χειροτονηθησομένω επισκόπω πάντα αποδιδούς.

Κανών ΛΣΤ'.

Ανανεούμενοι τα παρά των εκατόν πενήκοντα αγίων Πατέρων, των εν τη θεοφυλάκτω ταύτη και βασιλίδι πόλει συνελθόντων, και των εξακοσίων τριάκοντα, των εν Χαλκηδόνι συναθροισθέντων νομοθετηθέντα, ορίζομεν, ώστε τον Κωνσταντινουπόλεως θρόνον των ίσων απολαύειν πρεσβείων του της πρεσβυτέρας ώμης θρόνου, και εν τοις εκκλησιαστικοίς, ως εκείνον, μεγαλύνεσθαι πράγμασι, δεύτερον μετ' εκείνον υπάρχοντα, μεθ' ον της Αλεξανδρέων μεγαλοπόλεως αριθμείσθω θρόνος, είτα ο Αντιοχείας, και μετά τούτον, ο της Ιεροσολυμιτών πόλεως.

Κανών ΛΖ'.

Επειδή κατά διαφόρους καιρούς βαρβαρικά γεγόνασιν έφοδοι, και πλείσται πόλεις εντεύθεν υποχείριοι τοις ανόμοις κατέστησαν, ως εντεύθεν μη δυνηθήναι τον της τοιαύτης πόλεως πρόεδρον, μετά την επ' αυτώ χειροτονίαν, τον οικείον θρόνον καταλαβείν, και εν αυτώ ιερατική κατάστασει ενιδρυθήναι, και ούτω κατά το κρατήσαν έθος τας χειροτονίας, και πάντα, α τω επισκόπω ανήκει, πράττειν τε και μεταχειρίζεσθαι· ημείς το τίμιον, και σεβάσμιον τη ιερωσύνη φυλάττοντες, και μηδαμώς προς λύμην των εκκλησιαστικών δικαίων την εθνικήν επήρειαν ενεργείσθαι βουλόμενοι, τοις ούτω χειροτονηθείσι, και δια την προκειμένην αιτίαν εν τοις εαυτών μη εγκαταστάσι θρόνοις, το απροκριμάτιστον τηρείσθαι συνεωράκαμεν, ώστε και χειροτονίας κληρικών διαφόρων κανονικώς ποιείν, και τη της προεδρίας αυθεντία κατά τον ίδιον όρον κεχρήσθαι, και βεβαίαν, και νενομισμένην είναι πάσαν υπ' αυτών προϊούσαν διοίκησιν. Ου γαρ υπό του της ανάγκης καιρού της ακριβείας περιγραφείσης, ο της οικονομίας όρος περιορισθήσεται.

Κανών ΛΗ'.

Τον εκ των Πατέρων ημών τεθέντα κανόνα και ημείς παραφυλάττομεν, τον ούτω διαγορεύοντα· Ει τις εκ βασιλικής εξουσίας εκαινίσθη πόλις, ή αύθις καινισθείη, τοις πολιτικούς και δημοσίοις τύποις και η των εκκλησιαστικών πραγμάτων τάξις ακολουθείτω.

Κανών ΛΘ'.

Του αδελφού και συλλειτουργού ημών Ιωάννου, του της Κυπρίων νήσου προέδρου, άμα τω οικείω λαώ, επί την Ελλησπόντιον επαρχίαν, δια τε τας βαρβαρικές εφόδους, δια τε το της εθνικής ελευθερωθήναι δυσλείας, και καθαρώς τοις σκήπτροις του χριστιανικωτάτου κράτους υποταγήναι, της ειρημένης μεταναστάντος νήσου, προνοία του φιλανθρώπου Θεού, και μόχθω του φιλοχρίστου και ευσεβούς ημών βασιλέως, συνορώμεν, ώστε ακαινοτόμητα διαφυλαχθήναι τα παρά των εν Εφέσω το πρότερον συνελθόντων θεοφόρων Πατέρων τω θρόνω του προγεγραμμένου ανδρός παρασχεθέντα προνόμια, ώστε την νέαν Ιουστινιανούπολιν το δίκαιον έχειν της Κωνσταντινουπόλεως, και τον επ' αυτή καθιστάμενον θεοφιλέστατον επίσκοπον, πάντων προεδρεύειν των της Ελλησποντίων επαρχίας, και υπό των οικείων επισκόπων χειροτονείσθαι, κατά την αρχαίαν συνήθειαν. Τα γαρ εν εκάστη εκκλησία έθη, και οι θεοφόροι ημών Πατέρες παραφυλάττεσθαι διεγνώκασι, του της Κυζικηνών πόλεως επισκόπου υποκειμένου τω προέδρω της ειρημένης Ιουστινιανουπόλεως, μιμήσει των λοιπών απάντων επισκόπων, των υπό τον λεχθέντα θεοφιλέστατον πρόεδρον Ιωάννην, υφ' ου χρείας καλούσης, και ο της αυτής Κυζικηνών πόλεως επίσκοπος χειροτονηθήσεται.

Κανών Μ'.

Επειδή τω Θεώ κολλάσθαι, δια της εκ των του βίου θορύβων αναχωρήσεως, λίαν εστί σωτήριον, χρή μη ανεξετάστως ημάς παρά τον καιρόν τους τον μονήρη βίον αιρουμένους προσίεσθαι, αλλά τον παραδοθέντα ημίν παρά των Πατέρων και εν αυτοίς φυλάττειν όρον· ώστε την ομολογίαν του κατά Θεόν βίου, τότε προσίεσθαι δει, ως ήδη βεβαίαν, και από γνώσεως, και κρίσεως γινομένην, μετά την του λόγου συμπλήρωσιν. Έστω τοίνυν ο μέλλων τον μοναχικόν υπέρχεσθαι ζυγόν, ουχ ήττων ή δεκαετής, εν τω προέδρω κειμένης και της επί τούτω δοκιμασίας, εις τον χρόνον αυτώ αυξηθήναι λυσιτελέστερον ηγείται, προς την εν τω βίω εισαγωγήν, και κατάστασιν. Ει γαρ και ο μέγας Βασίλειος, εν τοις ιεροίς αυτού κανόσι, την εκουσίως εαυτήν προάγουσαν τω Θεώ, και την παρθενίαν ασπαζομένην, τον επτακαιδέκατον διανύουσαν χρόνον, τω των

παρθένων τάγματι αριθμείσθαι νομοθετεί· ἀλλ' οὖν τῷ περὶ τῶν χηρῶν τε, καὶ διακονισσῶν παραδείγματι παρακολουθήσαντες, εἰς τὸν εἰρημένον χρόνον ἀναλόγως τοὺς τὸν μονήρη βίον ἐλομένους περιστήσαμεν. Ἐν γὰρ τῷ θείῳ Ἀποστόλῳ γέγραπται, ἐξήκοντα ἐτῶν τὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατά-λέγεσθαι χήραν· οἱ δὲ ἱεροὶ κανόνες, τεσσαράκοντα ἐτῶν τὴν διακόνισσαν χειροτονεῖσθαι παραδεδώκασι, τὴν ἐκκλησίαν χάριτι θείᾳ κραταιοτέραν γινομένην, καὶ ἐπὶ τὰ πρόσω βαίνουσαν εὐρακότες, καὶ τὸ τῶν πιστῶν πρὸς τὴν τῶν θείων ἐντολῶν τήρησιν πάγιόν τε καὶ ἀσφαλές· ὅπερ καὶ ἡμεῖς ἀρίστα κατανοήσαντες, ἀρτίως διωρισάμεθα, τὴν εὐλογίαν τῆς χάριτος, τῷ μέλλοντι τῶν κατὰ Θεὸν ἀγῶνων ἐνάρχεσθαι, ὡσπερ τινὰ σφραγίδα ταχέως ἐνσημαινόμενοι, ἐντεύθεν αὐτὸν πρὸς τὸ μὴ ἐπὶ πολὺ σκνεῖν καὶ ἀναδύεσθαι προβιβάζοντες, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ πρὸς τὴν τοῦ ἀγαθοῦ παρορμώντες ἐκλογὴν καὶ κατάστασιν.

Κανὼν ΜΑ'.

Τοὺς ἐν πόλεσιν, ἢ χωρίοις, ἐν ἐγκλείστραις βουλομένους ἀναχωρεῖν, καὶ ἑαυτοῖς κατὰ μόναν προσέχειν, πρότερον ἐν μοναστηρίῳ εἰσιέναι δεῖ, καὶ τὴν ἀναχωρητικὴν παιδοτριβείσθαι διαγωγὴν· καὶ ἐπὶ τριετῆ χρόνον τῷ τῆς μονῆς ἐξάρχοντι ἐν φόβῳ Θεοῦ υποτάττεσθαι· καὶ τὴν κατὰ πάντα, ὡς προσήκεν, ὑπακοὴν ἐκπληροῦν, καὶ οὕτως ὁμολογούντας περὶ τῆς ἐν τῷ τοιοῦτῳ βίῳ προαιρέσεως, καὶ ὡς ἐξ ὅλης καρδίας ἐκουσίως τούτον ἀσπάζονται, ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν τρόπον δοκιμάζεσθαι προέδρου. Εἴθ' οὕτως, ἐφ' ἕτερον ἐνιαυτὸν, ἐξωθεν προσκαρτερεῖν τῆς ἐγκλείστρας, ὡς ἂν ὁ σκοπὸς αὐτῶν πλείονως φανερωθῆι. Τηνικαῦτα γὰρ πληροφορίαν παρέξουσιν, ὡς, οὐ κενὴν θηρώμενοι δόξαν, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τὸ ὄντως καλὸν τὴν ἡσυχίαν ταύτην μεταδιώκουσι. Μετὰ δὲ τὴν τοσοῦτου χρόνου συμπλήρωσιν, εἰ τῇ αὐτῇ προαιρέσει ἐμμένοντες, ἐγκεκλείσθαι αὐτοὺς, καὶ μηκέτι τούτοις ἐξείναι, ὅτε βούλονται, τῆς τοιαύτης καταμονῆς ἀφίστασθαι· ἐκτός, εἰ μὴ διὰ κοινὴν λυσιτέλειαν, καὶ ὠφέλειαν, ἢ ἐτέραν ἀνάγκην πρὸς θάνατον αὐτοὺς βιαζομένην, πρὸς τούτο ἔλκοιντο, καὶ οὕτω μετ' εὐλογίας τοῦ κατὰ τὸν τρόπον ἐπισκόπου. Τῶν δὲ εἰρημένων προφάσεων δίχα ἐγχειρούοντας ἐκ τῶν καταγωγῶν αὐτῶν ἐξίεναι, πρωτοτύπως μὲν ἄκοντας αὐτοὺς καθειργνύειν ἐν τῇ εἰρημένῃ ἐγκλείστρᾳ, ἔπειτα δὲ νηστεῖαις καὶ ἐτέραις σκληραγωγίαις αὐτοὺς θεραπεύειν, εἰδότας, κατὰ τὸ γεγραμμένον, ὡς, Οὐδεὶς βαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον, καὶ στραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω, εὐθετὸς ἐστὶν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Κανὼν ΜΒ'.

Τούς λεγομένους ερημίτας, οίτινες μελανειμονούντες, και τας κεφαλὰς κομώντες περιάγουσι τας πόλεις, μεταξύ ανδρῶν λαϊκῶν, και γυναικῶν αναστρεφόμενοι, και το οικεῖον επάγγελμα καθυβρίζοντες, ορίζομεν, ει μεν αιρούνται, τας κόμας αποκειράμενοι, το των λοιπῶν μοναχῶν αναδέξασθαι σχήμα, τούτους εν μοναστηρίῳ εγκαθίστασθαι, και τοις αδελφοῖς εγκαταλέγεσθαι. Ει δε μη τούτο προέλοιτο, παντάπασιν αυτοῦς των πόλεων απελαύνεσθαι, και τας ερήμους οικεῖν, εξ ων και τας επω-
νυμίας εαυτοῖς ανεπλάσαντο.

Κανὼν ΜΓ'.

Εξόν υπάρχει Χριστιανῶ, τον ασκητικόν ελέσθαι βίον, και, την πολυτάραχον ζάλην των βιωτικῶν πραγμάτων αποθέμενον, εν μοναστηρίῳ εισιέναι, και κατά το μοναχικόν σχήμα αποκαρῆναι, καν εν οιωδήποτε πταίσματι αλώ. Ο γαρ Σωτήρ ημῶν Θεός ἔφη· Τον ερχόμενον προς με ου μη εκβάλω ἔξω. Ως ουν της μοναχικῆς πολιτείας, την εν μετανοία στηλο-
γραφούσης ζωῆν ημῖν, τω γνησίως ταύτη προστιθεμένω, συνευδοκούμεν· και ουδείς αυτόν παρεμποδίσει τρόπος προς την του οικείου σκοπού αποπλήρωσιν.

Κανὼν ΜΔ'.

Μοναχός επί πορνεία αλούς, ή προς γάμου κοινωνίαν, και συμβίωσιν γυναίκα αγόμενος, τοις των πορνευόντων επιτιμίοις κατά τους κανόνας υποβληθήσεται.

Κανὼν ΜΕ'.

Επειδή μεμαθήκαμεν, εν τισι γυναικείοις μοναστηρίοις τας μελλούσας του ιερού εκείνου καταξιούσθαι σχήματος, πρότερον σηρικαίς, και παντοίοις στολαίς, ἔτι μην και κοσμίοις, χρυσῶ και λίθω πεποικιλμένοις, υπό των προσαγόντων αυτὰς περιστέλλεσθαι, και ούτω τω θυσιαστηρίῳ προσιούσας, εκδιδύσκεσθαι την τοσαύτην της ὕλης αμφίεσιν, παραχρήμά τε γίνεσθαι επ' αυταίς την του σχήματος ευλογίαν, και το μέλαν αυτὰς ἔνδυμα αμφιέννυσθαι· ορίζομεν, ὡστε μηκέτι από του νυν τούτο γίνεσθαι· ουδέ γαρ ευαγές υπάρχει, την ἤδη δια της οικείας προαιρέσεως αποθεμένην πάσαν την του βίου τερπνότητα, και ασπασαμένην την κατά Θεόν πολιτείαν, και βεβαώσασαν ταύτην λογισμοῖς ακλινέσι και ούτω τω μοναστηρίῳ προσελθούσαν, αὐθις εις ανάμνησιν δια του τοιούτου φθαρτού τε και ρέοντος κόσμου ελθείν, ων ἤδη εποιήσατο λήθην· εκ τούτου τε αμφίβολον καταστήναι, και την ψυχὴν εκταραχθήναι, δίκην κυμάτων επι-

κλυζόντων, και τήδε κακείσε περιστρεφόντων, ως μήτε δάκρυον έστιν ότε λοιπόν αφιείσαν, και την εν τη καρδία δια του σώματος κατάνυξιν επιδείξασθαι. Αλλ' ει και βραχύ τι, ως εικός, εκπηδήσειε δάκρυον, μη μάλλον της δια τον ασκητικόν αγώνα διαθέσεως χάριν, ή δια το τον κόσμον, και τα εν τω κόσμω καταλιπείν, παρά τοις ορώσι τούτο προελθόν λογισθήναι.

Κανών ΜΣΤ'.

Αι τον ασκητικόν αιρούμεναι βίον, και εν μοναστηρίω καταταπτόμεναι, καθόλου μη προϊέτωσαν. Ει δε τις απαραίτητος αυτάς ανάγκη προς τούτο έλκοι, μετ' ευλογίας, και επιτροπής της προεστώσης τούτο πραττέτωσαν· και τότε μη μόναι καθ' εαυτάς, αλλά μετά τινων πρεσβυτίδων, και πρωτεουσών εν τω μοναστηρίω, μετ' εντολής της καθηγουμένης· παντελώς δε αυταίς εξωκοιτείν ουκ έξεστιν. Αλλά και άνδρες οι τον μονήρη μετερχόμενοι βίον, χρείας επειγούσης, και αυτοί μετ' ευλογίας του την ηγουμένηαν εμπειπιστευμένου προϊέτωσαν· ώστε οι παραβαίνοντες τον νυν ορισθέντα παρ' ημών όρον, είτε άνδρες είεν, είτε γυναίκες, προσφόροις επιτιμίαις υποβληθήτωσαν.

Κανών ΜΖ'.

Μήτε εν ανδρώω μοναστηρίω γυνή, μήτε εν γυναικείω ανήρ καθευδέτω· παντός γαρ προσκόμματος, και σκανδάλου έξω δεί είναι τους πιστούς, και προς το εύσχημον, και ευπρόσδεκτον τω Κυρίω τον εαυτών ευθετίζειν βίον. Ει δε τις τούτο πράξει, είτε κληρικός είη, είτε λαϊκός, αφοριζέσθω.

Κανών ΜΗ'.

Η του προς επισκοπής προεδρίαν αναγομένου γυνή, κατά κοινήν συμφωνίαν του οικείου ανδρός προδιαζευχθείσα, μετά την επ' αυτώ της επισκοπής χειροτονίαν, εν μοναστηρίω εισίτω, πόρω της του επισκόπου καταγωγής ωκοδομημένω, και της εκ του επισκόπου προνοίας απολαύετω· ει δε και αξία φανείη, και προς το της διακονίας αναβιβαζέσθω αξίωμα.

Κανών ΜΘ'.

Ανανεούμενοι και τούτον τον ιερόν κανόνα, ορίζομεν, ώστε τα άπαξ καθιερωθέντα μοναστήρια κατά γνώμην επισκόπου, μένειν εις το διηνεκές μοναστήρια, και τα ανήκοντα αυτοίς πράγματα φυλάττεσθαι τω μοναστηρίω, και μηκέτι δύνασθαι γίνεσθαι αυτά κοσμικά καταγώγια, μήτε δε

υπό τινος των απάντων κοσμικούς ανδράσι ταύτα εκδίδοσθαι, αλλ' ει και μέχρι νυν γέγονε τούτο, μηδαμώς κρατείσθαι ορίζομεν. Τούς δε από του παρόντος τούτο πράττειν επιχειρούντας, υποκείσθαι τοις εκ των κανόνων επιτιμίαις.

Κανών Ν'.

Μηδένα των απάντων είτε λαϊκών, είτε κληρικών, κυβεύειν, από του νυν· ει δε τις τοιούτο φωραθείη πράττων, ει μεν κληρικός είη, καθαιρείσθω· ει δε λαϊκός, αφοριζέσθω.

Κανών ΝΑ'.

Καθόλου απαγορεύει η αγία αύτη και οικουμενική σύνοδος, τους λεγομένους μίμους, και τα τούτων θέατρα, είτά γε μην και τα των κυνηγίων θεώρια, και τας επί σκηνής ορχήσεις επιτελείσθαι. Ει δε τις του παρόντος κανόνος καταφρονήσει, και προς τι εαυτόν των απηγορευμένων τούτων εκδώ, ει μεν κληρικός είη, καθαιρείσθω, ει δε λαϊκός, αφοριζέσθω.

Κανών ΝΒ'.

Εν πάσαις ταις της αγίας Τεσσαρακοστής των νηστειών ημέραις, παρεκτός σαββάτου, και Κυριακής, και της αγίας του Ευαγγελισμού ημέρας, γινέσθω η των προηγιασμένων ιερά λειτουργία.

Κανών ΝΓ'.

Επειδή μείζων η κατά το πνεύμα οικειότης της των σωμάτων συναφείας, έγνωνεν δε εν τισι τόποις τινάς εκ του αγίου και σωτηριώδους βαπτίσματος παίδας αναδεχομένους, και μετά τούτο, ταις εκείνων μητράσι χηρευούσαις γαμικόν συναλλάσσοντας συνοικέσιον, ορίζομεν, από του παρόντος μηδέν τοιούτον πραχθήναι. Ει δε τινες μετά τον παρόντα κανόνα φωραθείεν τούτο ποιούντες, πρωτοτύπως μεν οι τοιούτοι αφιστάσθωσαν του παρανόμου τούτου συνοικεσίου έπειτα δε και τοις των πορνευόντων επιτιμίαις υποβληθήτωσαν.

Κανών ΝΔ'.

Της θείας ημάς ούτω σαφώς εκδιδασκούσης Γραφής, Ουκ' εισελεύση προς πάντα οικείον σαρκός σου, αποκαλύψαι ασχημοσύνην αυτού· ο θεοφόρος Βασίλειός τινας των απηγορευμένων γάμων εν τοις οικείοις κανόσιν απηριθμήσατο, σιωπή τα πλείστα παραδραμών, και κατ' αμφό-

τερα κατασκευάσας ἡμῖν το ὠφέλιμον. Το γὰρ των αἰσchrών ονομασιών πλήθος παραιτησάμενος, ὡς ἂν μὴ τον λόγον καταρυπαῖνοι τοῖς ῥήμασι, γενικοῖς ὀνόμασι τὰς ἀκαθαρσίας διέλαβε· δι' ὧν περιεκτικῶς ἡμῖν τοὺς παρανόμους γάμους υπέδειξεν. Ἐπειδὴ δὲ τὴ τοιαύτῃ σιωπῇ, καὶ τῷ ἀδι-αγνώστῳ τῆς των ἀθέσμων γάμων ἀπαγορεύσεως, εαυτὴν ἡ φύσις συνέ-χεε, συνείδομεν γυμνότερον τὰ περὶ τούτου ἐκθέσθαι, ὀρίζοντες ἀπὸ του νυν, τον τῆ οἰκεία ἐξαδέλφη πρὸς γάμου κοινωσίαν συναπτόμενον, ἢ πα-τέρα καὶ υἱόν, μητρί καὶ θυγατρὶ, ἢ δυσὶ κόραις ἀδελφαῖς πατέρα καὶ υἱόν, ἢ ἀδελφοῖς δυσὶ μητέρα καὶ θυγατέρα, ἢ ἀδελφούς δύο δυσὶν ἀδελφαῖς, ὑπὸ τον τῆς ἐπταετίας πίπτειν κανόνα, ἀφισταμένων αὐτῶν προδήλως του παρανόμου συνοικεσίου.

Κανὼν ΝΕ'.

Ἐπειδὴ μεμαθήκαμεν, τοὺς ἐν τῇ ὠμαίων πόλει, ἐν ταῖς ἀγίαις τῆς Τεσσαρακοστῆς νηστεῖαις, τοῖς ταύτης σάββασι νηστεύειν, παρὰ τὴν παραδοθείσαν ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν· ἔδοξε τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ, ὥστε κρατεῖν καὶ ἐπὶ τῇ ὠμαίων ἐκκλησίᾳ ἀπαρασαλεύτως τον κανόνα, τον λέγοντα· Εἰ τις κληρικὸς εὐρεθῆι τὴν ἀγίαν Κυριακὴν νηστεύων, ἢ το σάβ-βατον, πλὴν του ἐνός καὶ μόνου, καθαιρείσθω· εἰ δὲ λαϊκός, ἀφοριζέσθω.

Κανὼν ΝΣΤ'.

Ὡσαύτως μεμαθήκαμεν ἐν τῇ Ἀρμενίων χώρα, καὶ ἐν ἐτέροις τόποις, ἐν τοῖς σάββασι, καὶ ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς ἀγίας Τεσσαρακοστῆς, ὡὰ καὶ τυρόν εσθίειν τινάς. Ἐδοξε τοίνυν καὶ τούτο, ὥστε τὴν κατὰ πάσαν τὴν οἰκουμένην του Θεοῦ ἐκκλησίαν, μὴ κατακολουθοῦσαν τάξει, τὴν νηστεῖαν ἐπιτελεῖν, καὶ ἀπέχεσθαι, ὡσπερ θυτοῦ παντοῖου, οὕτω δη ὡού, καὶ τυροῦ, ἂ καρπός εἰσι, καὶ γεννήματα, ὧν ἀπεχόμεθα. Εἰ δὲ μὴ τούτο παραφυλλάττοιεν, εἰ μὲν κληρικοί εἶεν, καθαιρείσθωσαν· εἰ δὲ λαϊκοί, ἀφοριζέσθωσαν.

Κανὼν ΝΖ'.

Ὅτι οὐ χρὴ ἐν τοῖς θυσιαστηρίοις μέλι, καὶ γάλα προσφέρεσθαι.

Κανὼν ΝΗ'.

Μηδεὶς των ἐν λαϊκοῖς τεταγμένων εαυτῷ των θείων μυστηρίων με-ταδιδότω, παρόντος ἐπισκόπου, ἢ πρεσβυτέρου, ἢ διακόνου. Ὁ δὲ τι τοι-ούτο τολμών, ὡς παρὰ τὰ διατεταγμένα ποιῶν, ἐπὶ ἐβδομάδα μίαν ἀφορι-ζέσθω, ἐντεύθεν παιδαγωγούμενος, μὴ φρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν.

Κανών ΝΘ'.

Μηδαμώς εν ευκτηρίω οίκω, ένδον οικίας τυγχάνοντι, βάπτισμα επιτελείσθω· αλλ' οι μέλλοντες αξιούοθαι του αχράντου φωτίσματος, ταις κα-θολικαίς προσερχέσθωσαν εκκλησίαις, κακέισε της δωρεάς ταύτης απολαυέτωσαν. Ει δε τις αλώ τα παρ' ημών ορισθέντα μη φυλάττων, ει μεν κληρικός είη, καθαιρείσθω· ει δε λαϊκός, αφοριζέσθω.

Κανών Ξ'.

Του Αποστόλου βοώντος, ότι ο κολλώμενος τω Κυρίω εν πνεύμά εστι, πρόδηλον, ως και ο τω εναντίω εαυτόν οικειών, εν γίνεται τη προς αυτόν συναφεία. Τούς τοίνυν δαιμονάν υποκρινομένους, και τρόπων φαυλότητι προσποιητώς τα εκείνων σχηματιζομένους, έδοξε τρόπω επιτιμάσθαι παντί, και τοιαύταις αυτούς σκληραγωγίαις, και πόνοις υποβάλλειν, οίς αν οι αληθώς δαιμονώντες προς απαλλαγήν της του δαίμονος ενεργείας, αξίως υποβάλλοιντο.

Κανών ΞΑ'.

Οι μάντεσιν εαυτούς εκδιδόντες, ή τοις λεγομένοις εκατοντάρχοις, ή τισι τοιούτοις, ως αν παρ' εκείνων μάθοιεν ό,τι αν αυτοίς εκκαλύπτεσθαι βούλοιντο, κατά τα πρώην υπό των Πατέρων περί αυτών ορισθέντα, υπό τον κανόνα πιπτέτωσαν της εξαετίας. Τω αυτώ δε τούτω επιτιμίω καθυποβάλλεσθαι δεί, και τους άρκτους επισυρομένους, ή τοιαύτα ζώα, προς παίγνιον και βλάβην των απλούστερων, και τύχην, και ειμαρμένην, και γενεαλογίαν, και τοιούτων τινών ρημάτων όχλον, κατά τους της πλάνης λήρους φωνούντας, τους τε λεγομένους νεφοδιώκτας, και γητευτάς, και φυλακτηρίους, και μάντεις. Επιμένοντας δε τούτοις, και μη μετατιθεμένους, και αποφεύγοντας τα ολέθρια ταύτα και ελληνικά επιτηδεύματα, παντάπασιν απορίπτεσθαι της εκκλησίας ορίζομεν, καθώς και οι ιεροί κανόνες διαγορεύουσι. Τις γαρ κοινωνία φωτί προς σκότος; ως φησιν ο Απόστολος, ή τις συγκατάθεσις ναώ Θεού μετά ειδώλων; ή τις μερίς πιστώ μετά απίστου; τις δε συμφώνησις Χριστώ προς Βελίαν;

Κανών ΞΒ'.

Τάς ούτω λεγομένας Καλάνδας, και τα λεγόμενα Βοτά, και τα καλούμενα Βρουμάλια, και την εν τη πρώτη του Μαρτίου μηνός ημέρα επιτελουμένην πανήγυριν, καθάπαξ εκ της των πιστών πολιτείας περιαιρεθήναι βουλόμεθα. Αλλά μην και τας των γυναιών δημοσίας ορχήσεις, ως ασέ-

μνους, και πολλήν λύμην και βλάβην εμποιείν δυναμένης, έτι μην και τας ονόματι των παρ' Έλλησι ψευδώς ονομασθέντων θεών ή εξ ανδρών, ή γυναικών γινομένης ορχήσεις, και τελετάς, κατά τι έθος παλαιόν, και αλλότριον του των Χριστιανών βίου, αποπεμπόμεθα, ορίζοντες, μηδένα άνδρα γυναικείαν στολήν ενδιδύσκεσθαι, ή γυναίκα την ανδράσιν αρμόδιον. Αλλά μήτε προσωπεία κωμικά, ή σατυρικά, ή τραγικά υποδύεσθαι· μήτε το του βδελυκτού Διονύσου όνομα, την σταφυλήν εκθλίβοντας εν ταις ληνοίς, επιβοάν· μηδέ τον οίνον εν τοις πίθοις επιχέοντας γέλωτα επικινείν, αγνοίας τρόπω ή ματαιότητος, τα της δαιμονιώδους πλάνης ενεργούντας. Τούς ουν από του νυν τι των προειρημένων επιτελείν εγχειρούντας, εν γνώσει τούτων καθισταμένους, τούτους, ει μεν κληρικοί είεν, καθαιρείσθαι προστάσσομεν· ει δε λαϊκοί, αφορίζεσθαι.

Κανών ΞΓ'.

Τα ψευδώς υπό των της αληθείας εχθρών συμπλασθέτα μαρτυρολόγια, ως αν τους του Χριστού μάρτυρας ατιμάζοιεν, και προς απιστίαν ενάγοιεν τους ακούοντας, μη επ' εκκλησίαις δημοσιεύεσθαι προστάσσομεν, αλλά ταύτα πυρί παραδίδοσθαι. Τους δε ταύτα παραδεχομένους, ή ως αλληθέσι τούτοις προσέχοντας, αναθεματίζομεν.

Κανών ΞΔ'.

Ότι ου χρή δημοσία λαϊκόν, λόγον κινείν ή διδάσκειν, αξίωμα εαυτώ διδασκαλικόν εντεύθεν περιποιούμενον, αλλ' είκειν τη παραδοθείση παρά του Κυρίου διατάξει, και το ους τοις την χάριν του διδασκαλικού λαβούσι λόγου διανοίγειν, και τα θεία παρ' αυτών εκδιδάσκεσθαι. Εν γαρ τη μια εκκλησία διάφορα μέλη πεποίηκεν ο Θεός, κατά την του Αποστόλου φωνήν· ην ο Θεολόγος ερμηνεύων Γρηγόριος, σαφώς την εν τούτοις τάξιν παρίστησι φάσκων· Ταύτην αιδοίμεθα την τάξιν, αδελφοί, ταύτην φυλάττοιμεν. Ο μεν έστω τις ακοή· ο δε, γλώσσα· ο δε, χείρ· ο δε, άλλο τι· ο μεν, διδασκέτω· ο δε, μανθανέτω· και μετά βραχεία· Και ο μανθάνων εν ευπειθεία· και ο χορηγών εν ιλαρότητι· και ο υπουργών εν προθυμία, μη πάντες ώμεν γλώσσα, το ετοιμότατον· μη πάντες Απόστολοι· μη πάντες προφήται· μη πάντες διερμηνεύωμεν· και μετά τινα· Τι σεαυτόν ποιείς ποιμένα, πρόβατον ων; τι γίνη κεφαλή, πούς τυγχάνων; τι στρατηγείν επιχειρείς, τεταγμένος εν στρατιώταις; και ετέρωθι· Η σοφία διακελεύεται. Μη ίσθι ταχύς εν λόγοις· μη συμπαραεκτείνου πένης ων πλουσίω, μηδέ ζήτει των σοφών είναι σοφώτερος. Ει δε τις αλώ τον παρόντα παρασαλεύων κανόνα, επί ημέρας τεσσαράκοντα αφορίζέσθω.

Κανών ΞΕ'.

Τάς εν ταις νουμηνίαις υπό τινων προ των οικείων εργαστηρίων, ή οίκων αναπτομένας πυρκαϊάς, ας και υπεράλλεσθαι τινες κατά τι έθος αρχαίον επιχειρούσιν, από του παρόντος καταργηθήναι προστάσσομεν. Όστις ουν τοιούτόν τι πράξει, ει μεν κληρικός είη, καθαιρείσθω· ει δε λαϊκός, αφοριζέσθω. Γέγραπται γαρ εν τη τετάρτη των Βασιλειών· Και ωκοδόμησε Μανασσής θυσιαστήριον πάση τη στρατιά του ουρανού, εν ταις δύο αυλαίς οίκου Κυρίου, και διήγαγε τα τέκνα αυτού εν πυρί, και εκκληδονίζετο, και οιωνίζετο, και εποίησεν εγγαστριμύθους, και γνώστας επλήθυνε, και επλήθυνε του ποιήσαι το πονηρόν ενώπιον Κυρίου, του παροργίσει αυτόν.

Κανών ΞΣΤ'.

Από της αγίας αναστασίμου Χριστού του Θεού ημών ημέρας, μέχρι της καινής Κυριακής, την όλην εβδομάδα εν ταις αγίαις εκκλησίαις σχολάζειν δει απαραλείπτως τους πιστούς εν ψαλμοίς, και ύμνοις, και ωδαίς πνευματικαίς, ευφραιομένους εν Χριστώ, και εορτάζοντας, και τη των θείων Γραφών αναγνώσει προσέχοντας, και των αγίων μυστηρίων κατάτρυφώντας. Εσόμεθα γαρ ούτω Χριστώ συνανιστάμενοί τε, και συναψύμενοι. Μηδαμώς ουν εν ταις προκειμέναις ημέραις ιπποδρόμια, ή ετέρα δημώδης θέα επιτελείσθω.

Κανών ΞΖ'.

Η θεία ημίν Γραφή ενετείλατο, απέχεσθαι αίματος, και πνικτού, και πορνείας. Τοις ουν δια την λίχνον γαστέρα αίμα οιουδήποτε ζώου τέχνητινί κατασκευάζουσιν εδώδιμον, και ούτω τούτο εσθίουσι, προσφόρως επι-τιμώνμεν. Ει τις ουν από του νυν αίμα ζώου εσθίειν επιχειρήσει οιωδήτινι τρόπω, ει μεν κληρικός είη, καθαιρείσθω· ει δε λαϊκός αφοριζέσθω.

Κανών ΞΗ'.

Περί του μη εξείναι τινι των απάντων βιβλία της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης, των τε αγίων και εγκρίτων ημών κηρύκων και διδασκάλων, διαφθείρειν, ή κατατέμνειν, ή τοις βιβλιοκαπήλοις, ή τοις λεγομένοις μυρεψοίς, ή άλλω τινί των απάντων προς αφανισμόν εκδιδόναι· ει μη τι άρα τέλεον, είτε υπό σητών, ή ύδατος, ή ετέρω τρόπω αχρειωθή. Ο δε τι τοιούτο ποιείν από του νυν αλισκόμενος, επί ενιαυτόν αφοριζέσθω. Ομοίως και ο τας τοιαύτας βίβλους ωνούμενος· ει μήτε αυτός ταύτας κατέχει προς

οικείαν ωφέλειαν, μήτε ετέρω προς ευεργεσίαν και το διανείμαι αποδοίη, αλλά ταύτα διαφθείρειν επιχειρήσοι, αφοριζέσθω.

Κανών ΞΘ'.

Μη εξέστω τινί των απάντων εν λαϊκοίς τελούντι, ένδον ιερού εισιέναι θυσιαστηρίου· μηδαμώς επί τούτο της βασιλικής ειργομένης εξουσίας και αυθεντίας, ηνίκα αν βουληθείη προσάξαι δώρα τω πλάσαντι, κατά τινα αρχαιοτάτην παράδοσιν.

Κανών Ο'.

Μη εξέστω ταις γυναιξίν εν τω καιρώ της θείας λειτουργίας λαλείν· αλλά κατά την φωνήν Παύλου του Αποστόλου, σιγάτωσαν· ου γαρ επιτέτραπται αυτοίς λαλείν, αλλ' υποτάττεσθαι, καθώς και ο νόμος λέγει· ει δε τι μαθείν θέλουσιν, εν οίκω τους ιδίους άνδρας επερωτάτωσαν.

Κανών ΟΑ'.

Τούς διδασκομένους τους πολιτικούς νόμους, μη δειν τοις Ελληνικοίς έθεσι κεχρήσθαι, μήτε μην επί θεάτρων ενάγεσθαι, ή τας λεγομένας κυλίστρας επιτελείν, ή παρά την κοινήν χρήσιν στολάς εαυτοίς περιτιθέναι. Μήτε καθ' ον καιρόν των μαθημάτων ενάρχονται, ή προς το τέλος αυτών καταντώσιν, ή, καθόλου φάναι, δια μέσου της τοιαύτης παιδεύσεως, ει δε τις από του νυν τούτο πράξαι τολμήσοι, αφοριζέσθω.

Κανών ΟΒ'.

Μη εξέστω ορθόδοξον άνδρα αιρετική συνάπτεσθαι γυναικί, μήτε μην αιρετικώ ανδρί γυναίκα ορθόδοξον συζεύγνυσθαι· αλλ' ει και φανείη τι τοιούτον υπό τινος των απάντων γινόμενον, άκυρον ηγεισθαι τον γάμον, και το άθεσμον διαλύεσθαι συνοικέσιον· ου γαρ χρή τα άμικτα μιγνύναι, ουδέ τω προβάτω τον λύκον συμπλέκεσθαι, και τη του Χριστού μερίδι τον των αμαρτωλών κλήρον· ει δε παραβή τις τα παρ' ημών ορισθέντα, αφοριζέσθω. Ει δε τινες, έτι εν τη απιστία τυγχάνοντες, και ούπω τη των ορθοδόξων εγκαταλεγέντες ποιίμνη, αλλήλοις γάμω νομίμω ηρμόσθησαν, είτα ο μεν, το καλόν εκλεξάμενος, τω φωτί της αληθείας προσέδραμεν, ο δε, υπό του της πλάνης κατεσχέθη δεσμού· μη προς τας θείας ακτίνας ατενίσαι ελόμενος, (ευδοκεί δε τω πιστώ η άπιστος συνοικείν, ή το έμπαλιν, ο άπιστος τη πιστή), μη χωριζέσθωσαν, κατά τον θείον Απόστολον· ηγίασται γαρ ο άπιστος ανήρ εν τη γυναικί, και ηγίασται η άπιστος γυνή εν τω ανδρί.

Κανών ΟΓ'.

Του ζωοποιού σταυρού δείξαντος ἡμῖν το σωτήριον, πάσαν σπουδὴν ἡμᾶς τιθέναι χρή, του τιμὴν τὴν ἀξίαν αποδιδόναι τῷ δι' οὐ σεσώσμεθα του παλαιοῦ πτώματος. Ὅθεν καὶ νῶ καὶ λόγῳ, καὶ αἰσθήσει, τὴν προσκύνῃσιν αὐτῷ ἀπονέμοντες, τοὺς ἐν τῷ ἐδάφει του σταυροῦ τύπους ὑπὸ τινῶν κατασκευαζομένους, εξαφανίζεσθαι παντοίως προστάσσομεν, ὡς ἂν μὴ τῶν βαδιζόντων καταπατήσῃ το τῆς νίκης ἡμῖν τρόπαιον ἐξυβρίζοιτο. Τοὺς οὖν ἀπὸ του νῦν του σταυροῦ τύπον ἐπὶ ἐδάφους κατασκευάζοντας, ὀρίζομεν ἀφορίζεσθαι.

Κανών ΟΔ'.

Ὅτι οὐ δεῖ ἐν τοῖς Κυριακοῖς, ἢ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, τὰς λεγομένας ἀγάπας ποιεῖν, καὶ ἔνδον ἐν τῷ οἴκῳ ἐσθίειν, καὶ ἀκούβιτα στρωννύειν. Οἱ δὲ τοῦτο ποιεῖν τολμώντες, ἢ παυσάσθωσαν, ἢ ἀφορίζεσθωσαν.

Κανών ΟΕ'.

Τοὺς ἐπὶ τῷ ψάλλειν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις παραγινομένους, βουλόμεθα μὴτε βοαῖς ἀτάκτοις κεχρησθαι, καὶ τὴν φύσιν πρὸς κραυγὴν ἐκβιάζεσθαι, μὴτε τι ἐπιλέγειν τῶν μὴ τῆ ἐκκλησία ἀρμοδίων τε καὶ οἰκείων· ἀλλὰ μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ κατανύξεως, τὰς ψαλμωδίας προσάγειν τῶν κρυπτῶν ἐφόρῳ Θεῷ. Εὐλαβεῖς γὰρ ἔσεσθαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ το ἱερόν ἐδίδαξε λόγιον.

Κανών ΟΣΤ'.

Ὅτι οὐ χρή ἔνδον τῶν ἱερῶν περιβόλων καπηλείον, ἢ τὰ διαβρωμάτων εἶδη προτιθέναι, ἢ ἐτέρας πράξεις ποιεῖσθαι, το σεβάσμιον τῆς ἐκκλησίας φυλάσσοντας. Ὁ γὰρ Σωτὴρ ἡμῶν καὶ Θεός, δια τῆς ἐν σαρκὶ πολιτείας παιδαγωγῶν ἡμᾶς, μὴ ποιεῖν τὸν οἶκον του Πατρός αὐτοῦ ἐμπορίου οἶκον παρεκευλεύσατο· ὅς καὶ τῶν κολλυβιστῶν τὸ κέρμα ἐξέχεε, καὶ τοὺς τὸ ἱερόν κοινοποιούντας ἀπήλασεν. Εἰ τις οὖν ἐπὶ τῷ προκειμένῳ ἀλῶ πλημμελήματι, ἀφορίζεσθω.

Κανών ΟΖ'.

Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικούς, ἢ κληρικούς, ἢ ἀσκητάς, ἐν βαλανείῳ μετὰ γυναικῶν ἀπολούεσθαι· οὐδέ πάντα Χριστιανόν λαϊκόν· αὕτη γὰρ πρώτη κατάγνωσις παρὰ τοῖς ἔθνεσιν. Εἰ δὲ τις ἐπὶ τούτῳ φωραθῆι, εἰ μὲν κληρικός εἶη, καθαιρέσθω· εἰ δὲ λαϊκός, ἀφορίζεσθω.

Κανών ΟΗ'.

Ὅτι δεῖ τους φωτιζομένους την πίστιν εκμανθάνειν, και τη πέμπτη της εβδομάδος απαγγέλλειν τω επισκόπω, ή τοις πρεσβυτέροις.

Κανών ΟΘ'.

Αλόχευτον τον εκ της Παρθένου θείον τόκον ομολογούντες, ως και ασπόρως συστάντα, και παντί τω ποιμνίω κηρύσσοντες, τους εξ αγνοίας πράττοντάς τι των ου δεόντων, διορθώσει καθυποβάλλομεν. Ὄθεν, επειδή τινες μετά την ημέραν της αγίας του Χριστού του Θεού ημών γεννήσεως, δείκνυνται σεμίδαλιν έψοντες, και ταύτης αλλήλοις μεταδιδόντες, προφάσει τιμής δήθεν λοχείων της αχράντου Παρθενομήτορος, ορίζομεν, μηδέν τοιούτον υπό των πιστών τελείσθαι. Ου γαρ τιμή γε τούτο τη Παρθένω, τη υπέρ νουν και λόγον τον αχώρητον τεκούση Λόγον σαρκί, εκ των κοινών τε και καθ' ημάς τα κατά τον αφραστον αυτής τόκον ορίζειν και υπογράφειν. Ει τις ουν από του νυν πράπτων τοιούτόν τι φωραθείη, ει μεν κληρικός είη, καθαιρείσθω· ει δε λαϊκός, αφοριζέσθω.

Κανών Π'.

Ει τις επίσκοπος, ή πρεσβύτερος, ή διάκονος, ή των εν τω κλήρω καταλεγομένων, ή λαϊκός, μηδεμίαν ανάγκην βαρυτέραν έχοι, ή πράγμα δυσχερές, ώστε επί πλείστον απολείπεσθαι της αυτού εκκλησίας, αλλ' εν πόλει διάγων, τρεις Κυριακάς ημέρας εν τρισίν εβδομάσι μη συνέρχοιτο, ει μεν κληρικός είη, καθαιρείσθω· ει δε λαϊκός, αποκινείσθω της κοινωνίας.

Κανών ΠΑ'.

Επειδή περ εν τισι χώραις μεμαθήκαμεν, εν τω τρισαγίω ύμνω, εν προσθήκης μέρει εκφωνείσθαι μετά το, Άγιος αθάνατος, το, Ο σταυρωθείς δι' ημάς, ελέησον ημάς· τούτό τε υπό των πάλαι αγίων Πατέρων, ως της ευσεβείας αλλότριον, εκ του τοιούτου απηλάθη ύμνου, συν τω την τοιαύτην φωνήν καινουργήσαντι παρανόμω αιρετικώ· και ημείς κυρούντες τα παρά των αγίων Πατέρων ημών πριν ευσεβώς θεσμοθετηθέντα, αναθεματίζομεν τους έτι μετά τον παρόντα όρον παραδεχομένους την τοιαύτην φωνήν επ' εκκλησίαις, ή άλλως πως τω τρισαγίω ύμνω συνάπτοντας. Και ει μεν ιερατικός εστιν ο παραβάτης των ορισθέντων, απογυμνούσθαι τουτον της ιερατικής αξίας προστάσσομεν· ει δε λαϊκός, ή μοναχός, αφορίζεσθαι.

Κανών ΠΒ'.

Εν τισι των σεπτών εικόνων γραφαίς, αμνός δακτύλω του Προδρόμου δεικνύμενος εγχαράττεται, ος εις τύπον παρελήφθη της χάριτος, τον αληθινόν ημίν δια νόμου προϋποφαίνων αμνόν Χριστόν τον Θεόν ημών. Τούς ουν παλαιούς τύπους, και τας σκιάς, ως της αληθείας σύμβολά τε και προχαράγματα, τη εκκλησία παραδεδομένους κατασπαζόμενοι, την χάριν προτιμώμεν, και την αλήθειαν, ως πλήρωμα νόμου ταύτην υποδεξάμενοι. Ως αν ουν το τέλειον καν ταις χρωματουργίαις, εν ταις απάντων όψεσιν υπογράφηται, τον του αίροντος, την αμαρτίαν του κόσμου αμνού, Χριστού του Θεού ημών, κατά τον ανθρώπινον χαρακτήρα και εν ταις εικόσιν από του νυν, αντί του παλαιού αμνού, αναστηλούσθαι ορίζομεν· δι' αυτού το της ταπεινώσεως ύψος του Θεού Λόγου κατανοούντες, και προς μνήμην της εν σαρκί πολιτείας, του τε πάθους αυτού και του σωτηρίου θανάτου, χειραγωγούμενοι, και της εντεύθεν γενομένης τω κόσμω απολυτρώσεως.

Κανών ΠΓ'.

Μηδείς τοις σώμασι των τελευτησάντων της ευχαριστίας μεταδιδότω. Γέγραπται γαρ· Λάβετε, φάγετε· τα δε των νεκρών σώματα, ουδέ λαβείν δύναται, ουδέ φαγείν.

Κανών ΠΔ'.

Τοις κανονικούς των Πατέρων θεσμούς κατακολουθούντες, ορίζομεν και περί των νηπίων· οσάκις μη ευρίσκωνται βέβαιοι μάρτυρες, οι ταύτα αναμφιβόλως βαπτισθέντα είναι λέγοντες, και ουδέ αυτά δια την κείραν περί της παραδοθείσης αυτοίς μυσταγωγίας αποκρίνασθαι επιτηδείως έχωσι, χωρίς τινος προσκόμματος οφείλιν ταύτα βαπτίζεσθαι· μη ποτε ο τοιούτος δισταγμός αποστερήση αυτά της τοιαύτης του αγιασμού καθάρσεως.

Κανών ΠΕ'.

Επί δύο, ή τριών μαρτύρων βεβαιούσθαι παν ρήμα, γραφικώς παραλάβομεν. Τούς ουν υπό των οικείων δεσποτών ελευθερουμένους δούλους, επί τρισί μάρτυσι της τοιαύτης τιμής απολαύειν διοριζόμεθα οί το κύρος παρόντες τη ελευθερία προσοίσουσι, και το πιστόν εξ εαυτών τοις γενομένοις παρέξουσιν.

Κανών ΠΣΤ'.

Τούς επί ψυχών ολίσθω πόρνας επισυνάγοντας, και εκτρέφοντας, ει μεν κληρικοί είεν, αφορίζεσθαι, και καθαιρείσθαι ορίζομεν· ει δε λαϊκοί, αφορίζεσθαι.

Κανών ΠΖ'.

Η τον άνδρα καταλιπούσα μοιχαλίσ εστιν, ει επ' άλλον ήλθε, κατά τον ιερόν και θείον Βασίλειον, εκ της Ιερεμίου προφητείας άριστα τούτο αναλεξάμενον· ότι, Εάν γένηται γυνή ανδρί ετέρω, ουκ επιστρέψει προς τον άνδρα αυτής, αλλά μαινομένη μianθήσεται· και πάλιν· Ο έχων μοιχαλίδα, άφρων και ασεβής. Ει ουν φανή του ανδρός αλόγως αναχωρήσασα, ο μεν συγγνώμης εστίν άξιος, η δε επιτιμίων. Η δε συγγνώμη τούτω προς το κοινωνείν τη εκκλησία δοθήσεται. Ο μέντοι καταλιμπάνων την νομίμως συναφθείσαν αυτώ γυναίκα, και ετέραν αγόμενος, κατά την του Κυρίου απόφασιν, τω της μοιχείας υπόκειται κρίματι. Κεκανόνισται δε παρά των Πατέρων ημών, τους τοιούτους ενιαυτόν προσκλαίειν, διετίαν επακροάσθαι, τριετίαν υποπίπτειν, και τω εβδόμω συνίστασθαι τοις ποιοτίς, και ούτω της προσφοράς καταξιούσθαι, εάν δη μετά δακρύων μετανοήσωσιν.

Κανών ΠΗ'.

Μηδείς ένδον ιερού ναού κτήνος το οιονούν εισαγέτω· εκτός ειμή τις οδοιπορών, μεγίστης καταλαβούσης ανάγκης, οικίστου και καταγωγής απορών, εν τω τοιούτω καταλύσει ναώ. Δια γαρ το μη το κτήνος ένδον εισενεχθήναι, αυτό μεν, έστιν ότε, διαφθαρήσεται· ο δε, τη του υποζυγίου αποβολή, και τω εντεύθεν απόρως έχειν της επί την οδοιπορίαν ορμής, θανάτου κινδύνω παραδοθήσεται· το γαρ σάββατον δια τον άνθρωπον γενέσθαι εκδιδασκόμεθα· ώστε δια πάντων προτιμητέαν ηγείσθαι την του ανθρώπου σωτηρίαν τε και απάθειαν. Ει δε τις φωραθείη χωρίς ανάγκης, ως είρηται, κτήνος εισάγων εν ιερώ, ει μεν κληρικός είη, καθαιρείσθω· ει δε λαϊκός, αφορίζέσθω.

Κανών ΠΘ'.

Τάς του σωτηρίου πάθους ημέρας, εν νηστεία, και προσευχή, και κατανύξει καρδιάς επιτελούντας, χρή τους πιστούς περί μέσας της περί το μέγα σάββατον νυκτός ώρας απονησιτίζεσθαι, των θείων Ευαγγελιστών Ματθαίου και Λουκά, του μεν, δια του, Οψέ σαββάτων ρήματος· του δε, δια του Όρθρου βαθέος, την βραδύτητα της νυκτός υπογραφόντων.

Κανών 4'

Ταις Κυριακαίς μη γόνυ κλίνειν εκ των θεοφόρων ημών Πατέρων κανονικώς παρελάβομεν, την του Χριστού τιμώντες ανάστασιν. Ως αν ουν μη αγνοώμεν το σαφές της τούτου παρατηρήσεως, δήλον τοις πιστοίς καθιστώμεν, ώστε μετά την εν τω σαββάτω εσπερινήν των ιερωμένων προς το θυσιαστήριον είσοδον, κατά το κρατούν έθος, μηδένα γόνυ κλίνειν μέχρι της εφεξής κατά την Κυριακήν εσπέρας· καθ' ην μετά την εν τω λυχνικώ είσοδον αύθις τα γόνατα κάμπτοντες, ούτω τας ευχάς τω Κυρίω προσάγομεν. Της γαρ του Σωτήρος ημών εγέρσεως πρόδρομον την μετά το σάββατον νύκτα παραλαμβάνοντες, των ύμνων εντεύθεν πνευματικώς απαρχόμεθα, εις φως εκ σκότους την εορτήν καταλήγοντες, ως εν ολοκλήρω εντεύθεν νυκτί και ημέρα πανηυρίζειν ημάς την ανάστασιν.

Κανών 4Α'.

Τάς τα αμβλωθρίδια διδούσας φάρμακα, και τας δεχομένας τα εμβρυοκτόνα δηλητήρια, τω του φονέως επιτιμίω καθυποβάλλομεν.

Κανών 4Β'.

Τούς αρπάζοντας γυναίκας επ' ονόματι συνοικεσίου, ή συμπράττοντας, ή συναιρομένους τοις αρπάζουσιν, ώρισεν η αγία σύνοδος, ει μεν κληρικοί είεν, εκπίπτειν του οικείου βαθμού· ει δε λαϊκοί, αναθεματίζεσθαι.

Κανών 4Γ'.

Η αναχωρήσαντος του ανδρός, και αφανούς όντος, προ του πεισθήναι περί του θανάτου αυτού, ετέρω συνοικούσα, μοιχάται. Ωσαύτως και στρατιώτιδες, αι, των ανδρών αφανών όντων, γαμηθείσαι, τω αυτώ υπόκεινται λόγω· ώσπερ και αι δια την αποδημίαν του ανδρός μη αναμείνασαι την επάνοδον. Πλήν έχει τινά συγγνώμην το πράγμα ενταύθα, δια το μάλλον προς θάνατον είναι την υπόνοιαν. Η δε τω καταλειφθέντι προς καιρόν παρά της γυναικός, κατ' άγνοιαν γημαμένη, είτα αφεθείσα, δια το επανελθείν προς αυτόν την προτέραν, επόρνευσε μεν, εν αγνοία δε· γάμου ουν ουκ ειρχθήσεται· κάλλιον δε, εάν μείνη ούτως. Ει δε γε ο στρατιώτης επανέλθοι χρόνω ποτέ, ου η γυνή δια την επί πολύ εκείνου απόλειψιν ετέρω συνήφθη ανδρί, ούτος, ει προαιρείται, την οικείαν αύθις απολαβέτω γυναίκα, συγγνώμης αυτή επί τη αγνοία διδομένης, και τω ταύτην εισοικισαμένω κατά δεύτερον γάμον ανδρί.

Κανών 4Δ'.

Τούς ομνύοντας όρκους ελληνικούς, ο κανών επιτιμίους καθυποβάλλει· και ημείς τούτους αφορισμόν ορίζομεν.

Κανών 4Ε'.

Τούς προστιθεμένους τη ορθοδοξία, και τη μερίδι των σωζομένων από αιρετικών, δεχόμεθα κατά την υποτεταγμένην ακολουθίαν τε και συνήθειαν. Αρειανούς μεν και Μακεδονιανούς, και Ναυατιανούς, τους λέγοντας εαυτούς Καθαρούς και Αριστερούς, και τους Τεσσαρακαιδεκατίτας, ήγουν Τετραδίτας, και Απολλιναριστάς, δεχόμεθα, διδόντας λιβέλλους, και αναθεματίζοντας πάσαν αίρεσιν μη φρονούσαν, ως φρονεί η αγία του Θεού καθολική και αποστολική εκκλησία, σφραγιζομένους, ήτοι χρισμένους πρώτον τω αγίω μύρω, το μέτωπον, και τους οφθαλμούς, και τας ρίνας, και το στόμα, και τα ώτα, και, σφραγίζοντες αυτούς, λέγομεν· Σφραγίς δωρεάς Πνεύματος αγίου. Περί δε των παυλιανισάντων, είτα προσφυγόντων τη καθολική εκκλησία, όρος εκτέθειται, αναβαπτίζεσθαι αυτούς εξάπαντος. Ευνομιανούς μέντοι, τους εις μίαν κατάδυσιν βαπτιζομένους, και Μοντανιστάς, τους ενταύθα λεγομένους Φρύγας, και Σαβελλιανούς, τους υιοπατορίαν δοξάζοντας, και έτεραί τινα χαλεπά ποιούντας, και πάσας τας άλλας αιρέσεις, επεί πολλοί εισιν ενταύθα, μάλιστα οι από των Γαλατών χώρας ερχόμενοι, πάντας τους απ' αυτών θέλοντας προστίθεσθαι τη ορθοδοξία, ως Έλληνας δεχόμεθα· και την πρώτην ημέραν ποιούμεν αυτούς Χριστιανούς· την δε δευτέραν, κατηχουμένους· είτα την τρίτην, εξορκίζομεν μετά του εμφυσάν τρίτον εις το πρόσωπον, και εις τα ώτα, και ούτω κατηχούμεν αυτούς, και ποιούμεν χρονίζειν εν τη εκκλησία, και ακροάσθαι των Γραφών, και τότε αυτούς βαπτίζομεν. Και τους Μανιχαίους δε, και τους Ουαλεντινιανούς, και Μαρκιωνιστάς, και τους εκ των ομοίων αιρέσεων προσερχομένους, ως Έλληνας δεχόμενοι, αναβαπτίζομεν· Νεστοριανούς δε, και Ευτυχιανιστάς, και Σεβηριανούς, και τους εκ των ομοίων αιρέσεων χρή ποιείν λιβέλλους, και αναθεματίζειν την αίρεσιν αυτών, και Νεστόριον, και Ευτυχεία, και Διόσκορον, και Σεβήρον· και τους λοιπούς εξάρχους των τοιούτων αιρέσεων, και τους φρονούντας τα αυτών, και πάσας τας προαναφερομένας αιρέσεις, και ούτω μεταλαμβάνειν της αγίας κοινωνίας.

Κανών 4ΣΤ'.

Οι τον Χριστόν δια του βαπτίσματος ενδυσάμενοι, την εν σαρκί αυτού πολιτείαν μιμείσθαι καθωμολόγησαν. Τούς ουν τας εν τη κεφαλή τριχας προς λύμην των ορώντων εν επινοίαις εμπλοκής ευθετίζοντας, και διασκευάζοντας, και δέλεαρ προτιθέντας εντεύθεν ταις αστηρίκτοις ψυχαίς, επιτιμίω προσφόρω πατρικώς θεραπεύομεν, παιδαγωγούντες αυτούς, και σωφρόνως βιούν εκδιδάσκοντες, προς το αφέντας την εκ της ύλης απάτην και ματαιότητα, προς την ανώλεθρον και μακαρίαν ζωήν τον νουν μετάγειν διηνεκώς, και εν φόβω αγνήν έχειν αναστροφήν, και Θεώ πλησιάζειν, κατά το εφικτόν, δια της εν βίω καθάρσεως, και τον ένδον, ή τον έξω άνθρωπον μάλλον κοσμείν αρεταίς και χρηστοίς και αμώμοις τοις ήθεσιν· ώστε μηδέν λείψανον φέρειν εν εαυτοίς της του εναντίου σκαιότητος. Ει δε τις παρά τον παρόντα κανόνα διαγίνοιτο, αφοριζέσθω.

Κανών 4Ζ'.

Τους ή γαμετή συνοικούντας, ή άλλως αδιακρίτως τους ιερούς τοπους κοινοποιούντας, και καταφρονητικώς περί αυτούς έχοντας, και ούτως εν αυτοίς καταμένοντας, και εκ των εν τοις σεβασμίσις ναοίς κατηχουμένων εξωθείσθαι προστάσσομεν. Ει δε τις μη τούτο παραφυλάξει, ει μεν κληρικός είη, καθαιρείσθω· ει δε λαϊκός, αφοριζέσθω.

Κανών 4Η'.

Ο ετέρω μνηστευθείσαν γυναίκα, έτι του μνηστευσαμένου ζώντος, προς γάμου κοινωνίαν αγόμενος, τω της μοιχείας υποκείσθω εγκλήματι.

Κανών 4Θ'.

Και τούτο δε εν τη Αρμενίων χώρα γίνεσθαι μεμαθήκαμεν· ως τινες ένδον εν τοις ιεροίς θυσιαστηρίσις μέλη κρεών έψοντες, προσάγουσιν, αφαιρέματα τοις ιερεύσιν Ιουδαϊκώς απονέμοντες. Όθεν το της εκκλησίας φυλάττοντες ακηλίδωτον, ορίζομεν, μη εξείναιί τινι των ιερέων αφωρισμένα κρεών μέλη παρά των προσαγόντων λαμβάνειν, αλλ' οίς αρεσθή ο προσάγων, τούτοις αρκείσθωσαν, έξω της εκκλησίας της τοιαύτης γινομένης προσαγωγής. Ει δε τις μη τούτο ούτω ποιή, αφοριζέσθω.

Κανών Ρ'.

Οι οφθαλμοί σου ορθά βλεπέτωσαν· και, Πάση φυλακή τήρει σην καρδίαν, η Σοφία διακελεύεται· ραδίως γαρ τα εαυτών επί την ψυχήν αι του σώματος αισθήσεις εισκρίνουσι. Τας ουν την όρασιν καταγοητευούσας γραφάς, είτε εν πίναξιν, είτε άλλως πως ανατεθειμένας, και τον

νουν διαφθειρούσας, και κινούσας προς τα των αισχρών ηδονών υπεκαύματα, ουδαμώς από του νυν οιωδήποτε τρόπω προστάσσομεν εγχαράττεσθαι· ει δε τις τούτο πράττειν επιχειρήσει, αφοριζέσθω.

Κανών ΡΑ'.

Σώμα Χριστού, και ναόν, τον κατ' εικόνα Θεού κτισθέντα άνθρωπον, ο θείος Απόστολος μεγαλοφώνως αποκαλεί. Πάσης ουν αισθητής κτίσεως υπερκείμενος ο τω σωτηρίω πάθει του ουρανίου τυχών αξιώματος, εσθίων και πίνων Χριστόν, προς ζωήν δια παντός μεθαρμόζεται την αΐδιον, ψυχήν και σώμα τη μεθέξει της θείας αγιαζόμενος χάριτος· ώστε, ει τις του αχράντου σώματος μετασχείν εν τω της συνάξεως βουληθείη καιρώ, και εν προς αυτό τη μετουσία γενέσθαι, τας χείρας σχηματίζων εις τύπον σταυρού, ούτω προσίτω και δεχέσθω την κοινωνίαν της χάριτος. Τούς γαρ εκ χρυσού, ή άλλης ύλης, αντί χειρός, τινά δοχεία κατασκευάζοντας προς την του θείου δώρου υποδοχήν, και δι' αυτών της αχράντου κοινωνίας αξιουμένους, ουδαμώς προσιέμεθα, ως προτιμώντας της του Θεού εικόνας την άψυχον ύλην και υποχείριον. Ει δε τις αλώ της αχράντου κοινωνίας μεταδιδούς τοις τα τοιαύτα δοχεία προσφέρουσι, και αυτός αφοριζέσθω, και ο ταύτα επιφερόμενος.

Κανών ΡΒ'.

Δει δε τους εξουσίαν λύειν και δεσμείν παρά Θεού λαβόντας, σκοπείν την της αμαρτίας ποιότητα, και την του ημαρτηκότος προς επιστροφήν ετοιμότητα, και ούτω κατάλληλον την θεραπείαν προσάγειν τω αρωστήματι, ίνα μη, τη αμετρία καθ' εκάτερον χρώμενος, αποσφαλείη προς την σωτηρίαν του κάμνοντας. Ου γαρ απλή της αμαρτίας η νόσος, αλλά ποικίλη και πολυειδής, και πολλάς της βλάβης τας παραφυάδας βλαστάνουσα, εξ ων το κακόν επί πολύ διαχείται, και πρόσω βαίνει, μέχρις ανσταίη τη δυνάμει του θεραπεύοντος. Όστε τον την ιατρικήν εν Πνεύματι επιστήμην επιδεικνύμενον, πρότερον χρή την του ημαρτηκότος διάθεσιν επισκέπτεσθαι, και είτε προς την υγείαν νεύει, ή τουναντίον, δια των οικείων τρόπων προσκαλείται καθ' εαυτού το αρώστημα, εφοράν, όπως τε της εν τω μεταξύ προνοείται αναστροφής, και ει μη τω τεχνίτη αντιπαλαίει, και το της ψυχής έλκος δια της των επιτιθεμένων φαρμάκων αυξάνει προσαγωγής, και ούτω τον έλεον κατ' αξίαν επιμετρείν. Πας γαρ λόγος Θεώ και τω την ποιμαντικήν εγχειρισθέντι ηγεμονίαν, το πλανώμενον πρόβατον επαναγαγείν, και τρωθέν υπό του όφews εξιάσασθαι, και μήτε κατά κρημνών ωθήσαι της απογνώσεως, μήτε τον χαλινόν υπεν-

δούναι προς την του βίου έκλυσίν τε και καταφρόνησιν· αλλ' ενί γε τρόπω πάντως, είτε δια των αυστηροτέρων τε και στυφόντων, είτε δια των απαλωτέρων τε και πραοτέρων φαρμάκων, κατά του πάθους στήναι, και προς συνούλωσιν του έλκους ανταγωνίσασθαι, τους της μετανοίας καρπούς δοκιμάζοντι, και οικονομούντι σοφώς τον προς την άνω λαμπροφορίαν καλούμενον άνθρωπον. Αμφότερα τοίνυνειδέναι ημάς χρή, και τα της ακριβείας, και τα της συνηθείας· έπεσθαι δε, επί των μη καταδεξαμένων την ακρότητα, τω παραδοθέντι τύπω, καθώς ο ιερός ημάς εκδιδάσκει Βασίλειος.

Πηγή : www.impantokratoros.gr.